

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографически)

на

XXII^{то} Обикновено Народно Събрание

(първа извънредна сесия).

XXIII заседание, събота, 25 май 1902 г.

(Отворено въ 3 ч. слѣдъ пладнѣ подъ прѣдседателството на подпрѣдседателя г. Д. К. Поповъ.)

Прѣдседателствующъ Д. К. Поповъ: (Звъни.) Засѣданието се отваря.

Моля г. секретаря да прочете поименния списъкъ на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Секретарь П. Ковачевъ: (Прочита списъка. Отсѣствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: М. Абаджиевъ, Н. Абаджиевъ, Г. Бѣловъ, А. Геневъ, И. Гешовъ, И. Гърковъ, Д-ръ Г. Гаговъ, А. Каназирски, М. Каравасилевъ, Г. Константиновъ Палата, Б. Кръстевъ, Г. Кърджиевъ, М. Герей Месудовъ, Т. Михайловъ, Г. Пасаровъ, Д. Петковъ, С. Славовъ, В. Стаменовъ, В. Статковъ, Т. Теодоровъ, Ю. Теодоровъ, Д. Тончевъ, Д. Филовъ, Д. Христовъ, Н. Христовъ и Д. Цанковъ.)

Прѣдседателствующъ Д. К. Поповъ: Отъ 178 народни прѣдставители отсѣствуватъ 26. Има законното число народни прѣдставители, засѣданието се продължава.

Прѣди да пристѣпимъ къмъ дневния редъ, ще ви съобща, че е разрѣшенъ отпускъ на Орѣховски народенъ прѣдставителъ г. Ионикий Гърковъ 4 дена, на Еленския народенъ прѣдставителъ г. Юрданъ Теодоровъ 10 дена, на Плъвенския народенъ прѣдставителъ г. Горанъ Бѣловъ 4 дена и на Османпазарския народенъ прѣдставителъ г. Мехмедъ Герей Месудовъ 10 дена.

Получена е телеграма отъ Добричъ, отъ народния прѣдставителъ г. М. Абаджиевъ, който моли да се продължи десетдневниятъ му отпускъ още съ 8 дена. Понеже този въпросъ трѣбва да се разрѣши отъ Народното Събрание, то азъ ще го положа на гласуване. (А. Станчевъ: Какви причини излага?) Домашни. (А. Станчевъ: Какви домашни? Трѣбва да ги знаемъ. — Гласове: Сѣмейни.) Моля ония

г. г. народни прѣдставители, които сѣ за разрѣшението на искания отъ г. М. Абаджиевъ отпускъ, да си вдигнатъ ржката. (Меншество.) Събранието не разрѣшава.

Постѣпили сѣ бюджетопроектитѣ за разходитѣ по Министерството на Вътрѣшнитѣ Работи и по Министерството на Правосѣдието. Тѣ сѣ раздадени на г. г. народнитѣ прѣдставители и ще се изиратъ на бюджетарната комисиия.

Пристѣпиме къмъ дневния редъ, който е докладъ на прошения. Г-нъ Емануилъ Начевъ има думата като докладчикъ.

Е. Начевъ: Г-да народни прѣдставители! Прошетарната комисиия, споредъ правилника, прошенията, по които е взела рѣшение, ме натовари нѣкои отъ тѣхъ да докладвамъ, а другитѣ прошения, по които прошетарната комисиия е взела рѣшение да се оставятъ безъ послѣдствие, съгласно правилника, ги е обавила на извѣстно мѣсто.

Ще докладвамъ прошенията на жителитѣ отъ нѣкои села, Дупнишка околия: Тасе Митовъ изъ с. Овчарци, Стоянъ Георгиевъ Влахъ отъ с. Самораново и Илия Наковъ отъ с. Бабино. Извѣстно ви е, г-да народни прѣдставители, че прѣзъ 1886 г. въ Дупнишката околия, при извършването избори за народни прѣдставители, стана една нещастна случка, отъ която имаше нѣкои смъртни случаи. Въ послѣдствие на тази случка бѣха обвинени отъ съдебнитѣ власти около 33 души, отъ които едни сѣ били осѣдени на смъртъ, други сѣ осѣдени на вѣченъ затворъ, обаче, по-сетнѣ нѣкои останаха, които не излежали окончателно този затворъ, били помилвани; мнозина отъ тѣхъ се изселили, избѣгали, много се и поминали. Останалитѣ жени, на които имената поменахъ, заедно съ другитѣ избѣ-

гали и умрѣли, задружно сѣ осѣдени да заплатятъ на държавното съкровище за сѣдебни разноси една сума отъ 7.514 л. Прометарната комисия въ по-прѣдпшното Народно Сѣбрание се е сезирала съ този въпросъ и рѣшила да поиска мнѣнието на Министерството на Финансите, и това послѣдното отъ миналата година 17 май съ писмо № 5.110 дало съгласието си да се опрости тая сума. Прометарната комисия въ едно отъ послѣднитѣ си засѣдания отъ 4 того рѣши да се опрости сумата, произхождаща отъ сѣдебни разноси, 7.514 л. и ме натовари да ходатайствувамъ прѣдъ васъ да се съгласите и уважите това нѣщо.

Прѣседателствующъ Д. К. Поповъ: Искан ли нѣкой думата. (Никой не се обажда.) Ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ опрощаването на сумата 7.514 л. на нѣкои дупнишки жители, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Сѣбранието приема.

Докладчикъ Е. Начевъ: Ще ви докладвамъ друго едно прошение, г-да народни прѣдставители, отъ Желю Тодоровъ, жителъ на с. Мжглишъ, Казанлъшка околия. Желю Тодоровъ е билъ войникъ прѣзъ 1894—1895 г. Въ това врѣме, когато билъ войникъ, нѣколко пѣти се отлжчвалъ или вземалъ отпускъ, дохождалъ въ селото си и вземалъ участие въ произвежданитѣ тогава селско-общински избори и за окръжни свѣтници. Кметътъ на с. Мжглишъ и друго едно село близо донасятъ на военнитѣ власти, че Желю Тодоровъ, като войникъ, вземалъ участие въ митингитѣ, държалъ рѣчи, агитиралъ за нѣкои кандидати, които били нему угодни, нѣкои си Бозвелиевъ и Кжрджиевъ. Военнитѣ власти повдигнали противъ него единъ процесъ, дали го подъ сѣдъ, осѣдили го на 9-мѣсеченъ тъмнителенъ затворъ и му присѣдили сѣдебни разноси 1.739 л. (П. Каравеловъ: Кога било туй?) Прѣзъ 1894—1895 г.

Комисията миналата година въ миналитѣ засѣдания е взела рѣшение да му се опрости тая сума, слѣдъ като вземе свѣдѣния отъ Военното Министерство, дали не сѣ събрани. И Военното Министерство съ писмо подъ № 565 съобщило, че отъ тая сума сѣ събрани само 100 л. Той е билъ учителъ въ нѣкое село и отъ заплатата му удържали 100 л. (П. Каравеловъ: Другото наказание излежалъ ли е?) Излежалъ. Комисията, като взема прѣдъ видъ, че да заплати просителътъ Желю Тодоровъ една сума 1.739 л., ще бѣде съвършено материално съсипеанъ, а отъ друга страна прѣстѣпленieto, въ което го обвиняватъ, може би, да е повече клевета, защото знаемъ какви бѣха страститѣ у насъ слѣдъ 1894 г., въ послѣдното си засѣдание рѣши да му се опростятъ. Азъ ходатайствувамъ прѣдъ Народното Сѣбрание да му уважи просятата (П. Каравеловъ: Единодушно ли рѣши комисията?) Да.

Прѣседателствующъ Д. К. Поповъ: Тѣй като никой не иска думата, турямъ въпроса на гласу-

ване и моля ония г. г. народни прѣдставители, които сѣ за опрощаването на сумата 1.739 л. на Желю Тодоровъ отъ с. Мжглишъ, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Сѣбранието приема.

Докладчикъ Е. Начевъ: Ще докладвамъ прошениято на Павли Тодоровъ, жителъ отъ гр. Стара-Загора. Просителътъ съобщава, че прѣзъ 1879—1880 г., въ качеството си на опълченецъ, отпуснали му отъ правителството една сума отъ 751 л. за обезвеждане. Отъ тази сума той изплатилъ 624 л., а останалата сума отъ 127 л. като не можалъ да я заплати, прѣдава го на сѣдъ, осѣжда го и приставитѣ пристѣпни къмъ изнѣлнение на присѣдата. Понеже е минало много врѣме и просителътъ не е могълъ да ги изплати, събрали се много разноси и лихви, така щото тѣ достигнали близо до 500 л. Комисията, като разгледа този въпросъ, земѣ слѣдующето прѣдъ видъ. Понеже сумата 751 л. му е дадена взаимообразно, тя не може да се опростява, обаче, може да му се опростятъ само лихвитѣ и направенитѣ разноси, а останалата сума да изплати въ единъ срокъ отъ три години, и натовари ме да ходатайствувамъ прѣдъ почитаемото Народно Сѣбрание . . . (П. Каравеловъ: Да се каже всѣка година по колко да изплаща.) Въ три години да ги изплати, това е рѣшението на комисията. Значи, на три срока сумата 127 л. ще се раздѣли (П. Каравеловъ: Азъ бихъ желалъ всѣка година по 200 л. да изплаща.) Но тѣ всичко сѣ 127 л. Той е вече остарѣлъ, прѣдставлява бѣдно свѣдѣтелство и комисията, като взе прѣдъ видъ на стари години да го не съсипе съвсѣмъ, рѣши да плати само дадената сума, а разноситѣ и лихвитѣ да му се опростятъ.

И. Воденчаровъ: Азъ бихъ желалъ г. докладчикътъ да обясни: комисията събрала ли е свѣдѣния отъ надлежното министерство, за да види дали е вѣрно това, което твърди просителътъ: вѣрно ли е, че му е направенъ заемъ, вѣрно ли е, че е заплатилъ такава частъ отъ заема, че е билъ даденъ подъ сѣдъ, че е билъ осѣденъ и т. п. и, въобще, има ли комисията тия свѣдѣния, за да може да вземе тая това рѣшение, или ги нѣма? Менѣ ми се струва, че ако тия свѣдѣния не сѣ проверени отъ комисията чрѣзъ надлежното министерство, рѣшението на комисията е прѣждеврѣменно, и бихъ желалъ да стане тази проверка и, слѣдъ като стане това, възможно е тогава да бѣдемъ съгласни да му се опрости даже цѣлата сума, отколкуто само една малка частъ.

Докладчикъ Е. Начевъ: Г-да народни прѣдставители! Дѣйствиително, г. Воденчаровъ може да е правъ въ това отношение, но комисията считаше, че за такива маловажни работи може сама да се произнесе. И за да може да се произнесе, ние събрахме нѣкои свѣдѣния отъ нѣкои прѣдставители, които познаватъ този човѣкъ, и понеже сумата е свър-

шено нищожна — само 127 л. — и прѣдъ видъ на това, че той е изплатилъ една голѣма частъ отъ дълга си — 624 л., — то за да се не протака работата, взема рѣшение да му се даде срокъ отъ три години, въ който да изплати сумата 127 л. постепенно. (Министъръ П. Абрашевъ: Доказва ли се, че е билъ опълченецъ!) Да.

Д. Вълчевъ: Азъ ще моля г. докладчика да обясни, какъ сж отпуснати тия пари взаимнообразно, когато е извѣстно, че на опълченците, ако дѣйствиелно е опълченецъ, се отпускатъ не взаимнообразно, а споредъ закона, и освѣнъ тая сума отъ 700 и толкозъ лева, ще моля да ни се обясни, отпуснани ли му сж и други пари за обзавеждане като на опълченецъ, дали е вземалъ пенсия или земя и въ такъвъ случай... (Не се чува.) Комисията има ли тия данни?

Докладчикъ Е. Начевъ: Комисията се основа главно на едно удостовѣрение, издадено отъ държавния адвокатъ, което казва: (Чете.) „По изпълнителенъ листъ № 235/93 г., съ който Павли Тодоровъ отъ гр. Стара-Загора е осъденъ да изплати на държавата 751 л. дадени нему отъ авансови суми прѣзъ 1879—1880 г. и лихвата по 10% отъ 3 февруарий 1896 г., Павли Тодоровъ остава да дължи 127 л. и 50 ст. и лихвата на 450 л. отъ 3 февруарий 1896 г.“ На това удостовѣрение комисията се основа. Туй удостовѣрение гласи, че Павли Тодоровъ е осъденъ да заплати на хазната една сума отъ 751 л. съ лихвите, дадена нему отъ авансовите суми прѣзъ 1879—1880 г. Срѣщу този изпълнителенъ листъ той е изплатилъ 624 л. и оставатъ 127 л. Тѣзи свѣдѣния комисията има и върху тѣхъ се основа да вземе това рѣшение.

Ц. Таслаковъ: Г-да народни прѣдставители! Менѣ ми се струва, че комисията е рѣшила много правилно. Държавата не е лихваджия да иска отъ човѣка да ѝ плаща лихви. Както виждате, той изплатилъ 600 и толкозъ лева отъ дълга си, останали му само 127 л. и комисията е рѣшила само тия пари да изплати. Нѣма защо повече да дрънкаме. Нека му опростимъ лихвата, а това е капиталътъ, който е дала държавата и не съ цѣль да му взема послѣ лихва.

С. Арсениевъ: Азъ мисля, че народното прѣдставителство, ако се занимава съ единъ въпросъ, трѣбва той да бѣде съпроводенъ съ надлежните книжа. Въ случая имаме едно прошение, безъ да има удостовѣрение отъ респективното учрѣждение, че дѣйствително просителътъ е бѣденъ и че на основание на туй да бѣде освободенъ отъ плащането на тѣзи пари. Щомъ нѣма такива свѣдѣния и понеже комисията мимо своите обязанности е отишла да изучава нѣкакъ си по домакински начинъ въпроса, азъ мисля, че настоящето прошение е безпрѣдметно и не трѣбва да ни занимава.

Докладчикъ Е. Начевъ: Въ отговоръ на г. Арсениева ще кажа, че комисията не уважи прошенето на просителя да му опрости сумата, но му дава единъ срокъ отъ три години да ѝ изплати, плюсъ само че лихвите му опрощава. Понеже, както каза и г. Таслаковъ, държавната хазна не е да раздава пари съ лихва — тѣзи сж наши съображения — и понеже по-голѣмата частъ отъ тази сума е изплатилъ, то за да не се протака въпросътъ, рѣши останалата частъ отъ сумата, която е взелъ взаимнообразно отъ хазната, да се прибере безъ лихвите и съдебните разноси. Сега, Събранието е господаръ — каквото иска, нека рѣши.

И. Воденчаровъ: Азъ, когато направихъ запитване къмъ г. докладчика, имавъ прѣдъ видъ, че при прошенето не съществуватъ никакви документи, но слѣдъ прочитането на удостовѣрението отъ страна на държавния адвокатъ, азъ намирамъ рѣшението на комисията за правилно и бихъ молилъ почитаемото Събрание да го приеме тѣй, както е формулирано отъ комисията.

Прѣседателствуващъ Д. К. Поповъ: Полагамъ на гласуване най-напрѣдъ прѣдложението на г. Арсениева: да остане безпрѣдметно прошенето. Моля ония, които приематъ това, да вдигнатъ рѣка. (Меншество.) Събранието не приема.

Полагамъ на гласуване рѣшението на комисията. Които сж за това рѣшение, моля да вдигнатъ рѣка. (Болшинство.) Народното Събрание приема.

Докладчикъ Е. Начевъ: Ще ви докладвамъ, г-да народни прѣдставители, прошенето на Димитра Ганчевъ, Тодора Ганчевъ, Аристица Николчо Ганчева, по мъжъ Георги Йоцова, Ивана Ганчевъ, Екатерина Ганчева и Анастасия Николчо Ганчева, всички жители на гр. Видинъ. Искатъ опрощение на съдебни разноси.

Просителитъ въ своето прошение, къмъ което прибавятъ свидѣтелство за бѣдностъ, удостовѣрение и призовка отъ съдебния приставъ, че имъ е наложенъ запоръ на имотитъ, и рѣшение отъ съда, казватъ слѣдующето. Прѣзъ 1885 г. баща имъ на тѣзи, Никола Ганчевъ, ималъ голѣмъ дѣсченъ складъ край Видинско и, когато настѣпила войната, станало нужда да се прави мостъ на р. Тимокъ, или друга нѣкоя — разправя се надълго и широко въ прошенето — и, безъ да се иска неговото съгласие, задигатъ му войницитъ цѣлия дѣсченъ складъ безъ да му се заплати нищо и унищожили окончателно това негово притежание. Просителътъ, слѣдъ като минала войната, завелъ иска противъ държавата въ размѣръ 41.024 л. Окржниятъ съдъ, който е разглеждалъ дѣлото, като е вземалъ прѣдъ видъ, че дѣйствително въ такива случаи има врѣди и загуби и че отъ назначената отъ окржния управителъ комисия е констатирано, че загуби и поврѣди сж направени на този човѣкъ, по, като признаватъ това въ своето рѣшение, разсѣждаватъ така: че

войната е едно общо бѣдствие за цѣлия народъ и тѣзи бѣдствия не може да се изплащатъ пакъ отъ държавата, защото, ако се изплащатъ, тогава държавата нѣма да бѣде въ положение да ги изплати. И прѣдъ видъ на това, че нѣма специаленъ законъ, по който да може да се изплащатъ тѣзи щети и загуби, които ставатъ при случантъ на война, окръжниятъ сѣдъ отхвърлил тѣхния искъ и, като отхвърлил тѣхния искъ отъ 41.024 л., осѣдилъ ги да заплатятъ 2.374.36 л. сѣдебни разноски. Понеже самиятъ този Никола Ганчевъ, отъ гр. Видинъ, който е завеждалъ процеса, е умрѣлъ, и по-нататъкъ, когато се продължилъ процесътъ, неговитъ наследници сѣ поели този процесъ, той като умрѣлъ, тѣзи разноски падатъ върху наследниците и държавата взема та изважда изпълнителенъ листъ и продава тѣхнитъ имоти. Отъ едно удостоверение отъ Видинското общинско управление, което сѣ прѣдставили, се вижда, че тѣ сѣ доста тежко сѣмейство, безъ да притежаватъ движими или недвижими имуществва.

Комисията, прѣдъ видъ на всичкитъ документи и като взема главно въ съображение, че тия поврѣди и загуби сѣ направени на тия хора и по нѣмане законъ или други причини не сѣ били обезщетени, по причина че е общо бѣдствието, комисията намѣри за добръ и рѣши да ходатайствува прѣдъ васъ да имъ се опростятъ сѣдебнитъ разноски 2.374.36 л.

Прѣдседателствующъ Д. К. Поповъ: Моли онии, които приематъ да се опростятъ на Димитра Ганчевъ, Тодора Ганчевъ, Аристица Н. Ганчева, Ивана Ганчевъ, Екатерина Ганчева и Анастасия Ганчева сѣдебнитъ разноски 2.374.36 л. тѣй, както прѣдлага комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Народното Събрание приема.

В. Димитровъ: Никакво болшинство нѣма, меньшинство е. Повторно трѣбва да стане гласуването.

Прѣдседателствующъ Д. К. Поповъ: Понеже има съмнѣние, то прѣдлагамъ още веднажъ да си вдигнатъ ржката г. г. народнитъ прѣдставители, за да се констатира вотътъ. (Болшинство.) Народното Събрание приема.

В. Димитровъ: Сега има болшинство.

Докладчикъ Е. Начевъ: Ще докладвамъ пропшението на Христа Вожилонъ, жителъ отъ с. Гурмазово, Софийска околия. Просителътъ билъ кметъ прѣвъ Сръбско-българската война, 1885 г., когато въ качеството на такъвъ сѣ констатирани надлежитъ власти, че той е злоупотрѣбилъ 1.020.25 л. Осѣденъ е тия пари да ги плати. Сега сѣдебнитъ власти сѣ наложили заповѣтъ — което се вижда отъ едно съобщение тукъ — на всичкия му недвижимъ имотъ и той сѣ едно пропшение отъ миналата година е ходатайствувалъ прѣдъ Народното Събрание да му се опростятъ. Провѣрочната комисия е из-

пратила това пропшение за свѣдѣние въ Министерството на Финанситъ, за да проучи дали дѣйствително неговото материално положение е такова, каквото той го прѣдстави, и дали той заслужава да му се опростятъ. Министерството на Финанситъ, сѣ писмо отъ 10 ноемврий м. г. подъ № 12.707, казва, че дѣйствително неговото материално положение е изпаднало съвсѣмъ и, ако се взематъ тия пари на единъ пакъ, той съвсѣмъ ще обѣднѣе. Обаче, Министерството на Финанситъ не е съгласно да му се опростятъ, както и комисията намѣри това доста справедливо и взема слѣдующето рѣшение: просителътъ да изплати сумата въ единъ срокъ отъ петъ години. Туй е, сѣ което можемъ да го подкрѣпимъ, да запазимъ имота му отъ продажба отъ сѣдебния приставъ и, отъ друга страна, да не се лиши хазната отъ злоупотрѣбенитъ отъ него пари 1.020.25 л. (П. Каравеловъ: Друго наказание имало ли е върху него?) Не е имало. Само това е.

Забравихъ да ви кажа и туй. Той се извинява сѣ това: понеже стана войната, закараха тримата мои синове на война и останахъ самъ; взимахъ, давахъ, не знаа какво е станало — откраднаха ми се пари. Но ние не можемъ да повѣрваме на това и затова рѣшихме да му се даде този срокъ да се изплати.

С. Арсениевъ: Дѣйствително, когато се занимаваме сѣ пропшения, много малко обръщаме внимание върху тѣхъ, като че ли не сѣ отъ прѣдметъ да ни занимаватъ. Става дума въ това засѣдание, че нѣкой си общински чиновникъ злоупотрѣбилъ общински пари и има очи да моли да му се опростятъ! Всичко друго може, но това ми се вижда крайно неприлично отъ страна на единъ бившъ чиновникъ, който е злоупотрѣбилъ пари, да иска да му се опростятъ. Азъ мисля, че за поука, за назидание на чиновниците е нужно единъ пакъ завинали да се спре удовлетворяването на такива искания. Затова моля Народното Събрание да остави настоящето пропшение безъ послѣдствие, тѣй като въ Министерството на Финанситъ има повече отъ 8.000.000 л. злоупотрѣбени отъ чиновници.

Докладчикъ Е. Начевъ: Г-да прѣдставители! Ако дѣйствително бѣше отъ нѣкой чиновникъ това заявление, който съзнателно да е злоупотрѣбилъ, никога комисията нѣмаше да прави това ходатайство. Ние имаме прѣдметъ на разискване единъ просителъ неграмотенъ и това става благодарение само на онзи законъ, който даваше право на кметовѣтъ и кметскитъ намѣстници да събиратъ държавнитъ данъци — единъ човѣкъ неграмотенъ, който не знае да води смѣтки, да събира пари и да ги туря въ джебоветъ си или въ калпака си и да отива да ги прѣдава въ ковчежничеството. Прѣдъ видъ на това, комисията, като взема прѣдъ видъ неговото социално положение, неговото материално положение, дойде до заключение, че той заслужава това снисхождение, прѣдъ видъ на това,

че това е станало прѣди 15—16 години. Ако бѣше се случило това злоупотрѣбление съ единъ чиновникъ, нѣмаше да ви занимаваме съ този въпросъ и ние щѣхме да го оставимъ безъ послѣдствие. (Д-ръ Н. Геннадиевъ: Какво е мнѣнието на Министерството на Правосъдието?) Министерството на Финанситѣ казва да не се опростяватъ, но комисията взема рѣшение колкото се касае само да му се даде срокъ.

О. Арсениевъ: Г-да прѣдставители! Твърдѣ печално е туй, дѣто г. докладчикътъ се явява като адвокатъ на бившите кметове и, вмѣсто да изложи работата какъ стои, той дохожда да оправдава... (Докладчикъ Е. Начевъ: Азъ защитавамъ мнѣнието на комисията!) Като кметски намѣстникъ открадналъ и това нищо не било! Много умѣло, но лоша кауза защитавате.

П. Вжжаровъ: Азъ, като секретаръ на пропетарната комисия, не поддържахъ мнѣнието на болшинството отъ членоветѣ на комисията на туй основание, защото печаленъ фактъ е, какво, дѣйствително, злоупотрѣблението съ общински и държавни суми е добило право на гражданство у насъ. И ако Народното Събрание дойде и то да се покаже толкова милостиво къмъ крадцитѣ, тогава не знамъ какво ще направимъ. Тогава тежко и горко на цѣлия народъ. Затова азъ мисля, че не би трѣбвало отъ трибуната на Народното Събрание да се излиза и ходатайствува за опрощаване на нѣкакви държавни суми, които сж били злоупотрѣбени.

Д-ръ Н. Геннадиевъ: Въ едно отъ миналитѣ Народни Събрания, г-да прѣдставители, бѣше се усвоила една практика. Когато се касаеше да се опрощаватъ глоби на хора, които сж осждени, или каквато и да е сума злоупотрѣбена, да се иска мнѣнието на Министерството на Правосъдието. Защото, безъ съмнѣние, то ще бѣде най-компетентното да се произнесе, дали известенъ човѣкъ заслужава да му се опрости известна сума или не. (Т. Орловъ: Това не е глоба!) Още по-злѣ, защото е злоупотрѣбление. Затова азъ съмъ на мнѣние да се вземе мнѣнието на Министерството на Правосъдието по този въпросъ.

И. Воденчаровъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ мисля, че когато ни прѣдлежи да се произнасяме по въпроси отъ този родъ, на първо мѣсто трѣбва да изпѣква справедливостта — ние трѣбва да бждемъ, колкото е възможно, справедливи по такива въпроси. Ако бѣше работата за злоупотрѣбление, извършено отъ нѣкой държавенъ чиновникъ, ние трѣбваше да гледаме друго-яче на работата. Но тукъ въпросътъ е свършено другъ. Вамъ ви се оплаква единъ кметъ, който е кметствувалъ въ 1885 г., човѣкъ свършено неграмотенъ, натоваренъ съ толкова тежести държавни, да събира данѣцитѣ, да събира това и онова, и

този човѣкъ, не се знае по какъвъ начинъ, тѣзи пари изгубилъ и Министерството на Финанситѣ дава мнѣние, че трѣбва да му се помогне въ случая, и сега, въпрѣки това, ние се явяваме толкова вискателни да искаме да бждемъ събрани тѣзи пари. Азъ мисля, че при такива работи трѣбва да про- явимъ нашата справедливостъ. Защото, ако вземемъ моментално тѣзи пари отъ човѣка, ще закриемъ една българска къща, ще опростимъ едно сѣмейство само и само за 5—600 л. държавенъ интересъ. Държавата отъ 5—600 л. не се съсипва, а се съсипва едно българско сѣмейство. Толкова повече трѣбва да бждемъ внимателни въ това, защото както Министерството на Финанситѣ, което е господаръ въ този случай на паритѣ, така сжчи и комисията не искатъ да се опростятъ тѣзи пари, а искатъ да се отсрочи тѣхното изплащане, да му дадемъ 4—5 години врѣме, та хемъ да плати борча си, хемъ да прѣпитае сѣмейството си. Моля ви се, по-справедливо рѣшение отъ това може ли да бжде? Да дойде сега едно Народно Събрание, което всѣки пѣтъ плаче за сиромаситѣ и земе- дѣлцитѣ, за това и за онова, и да удари ножа изведнажъ на едно земеделско сѣмейство и да го опрости, каква ще е тая справедливостъ? Затова ще моля Събранието да приеме рѣшението на комисията, както е формулирано, защото е законно и справедливо и е въ интереса на самото правителство, на самия народъ и на самия просителъ.

Министъръ М. Сарафовъ: Г-да народни прѣд- ставители! Първата справедливостъ е хората да зачитатъ законитѣ и, когато вършатъ прѣстѣпления, да знаятъ, че ще отговарятъ за тѣхъ. Ние не трѣбва да се ржководимъ отъ не знамъ каква мнима справедливостъ за да рѣшаваме, че трѣбва да се опростятъ така дължими суми. Колкото и да е малка сумата, тя съставлява една частъ отъ голѣмото — отъ държавнитѣ приходи; малко-по-малко ако прощаваме, ще се набере една голѣма сума. Азъ съмъ на мнѣние, че сумата не трѣбва да се опрощава. Колкото за това, да му се даде срокъ 5 години, и него намирамъ много голѣмъ срокъ, защото въ продължение на такъвъ срокъ имотното му състояние може съвсѣмъ да се измѣни. Затова азъ бихъ се съгласилъ да се прати работата въ Министерството на Финанситѣ и въ една година да се събере тая сума.

К. Мирски: Г-да народни прѣдставители! Като не можамъ да взема думата по разгледанитѣ про- шения, по които вече се направи по единъ законъ — позволѣте ми за това опрѣдѣление, — и като вземамъ пръвъ пѣтъ думата по прошения въ на- стоящото Народно Събрание, нека ми бжде позво- лено да ви наумя, че българското законодателно тѣло, по моето изучаване, е единственото, което е уприличило прошенията на законопроекти, 99 %. Колко лошава послѣдствия е имало това за бъл-

гарската хазна, за българската държава, едно малко доказателство — впрочем, доста голѣмо — е материалътъ, който се съдържа въ отчета за приходитѣ и разходите на държавата прѣзъ поминалата 1900 г., който ни се раздаде завчера. Азъ не зная друга държава, напр., дѣто пенсия да се дава просто по прошение; азъ не зная друга държава, дѣто имоти да се отстъпватъ безъ да е имало за това прѣдложение отъ законодателенъ характеръ, а само по прошение. Най-сетнѣ, и самата наша конституция — да оставимъ на друго мѣсто какво става, може бай Ганю да е искалъ да бѣде оригиналенъ и въ своя конституционализъмъ — да видимъ какво прѣдписва. Ние имаме всичко на всичко въ нашата конституция чл. 106, въ който се говори за прошенията: (Чете.) „Събранието има право да приема всѣкакви прошения и жалби и да ги прѣдава на надлежнитѣ министри“. Ето, г-да народни прѣдставители, всичко каквото има наредено въ нашия основенъ законъ за прошенията. Изучете подиръ това какъ други законодателни тѣла постѣпватъ съ прошения; (Нѣкой отъ прѣдставителитѣ: Прочетѣте по-нататѣкъ.) вземѣте даже отъ библиотеката на нашето Народно Събрание нѣкоя книжка, напр. една студия на единъ французинъ за правилницитѣ на вътрѣшния редъ на Райхстага и Райхсрата, и ще видите, че дѣйствиелно прошенията не служатъ за законопроекти, по прошенията не се пишатъ, не се издаватъ на право закони; даже веднажъ като се затвори сесията, въ нѣкои държави, доколкото азъ съмъ изучилъ, останалитѣ неразгледани прошения се прѣпращатъ безъ никаква резолюция на камарата въ надлежното министерство. Пропшенията иматъ навсѣгждѣ за прѣдметъ слѣдующето: да даватъ материалъ, било да се правятъ по тѣхъ запитвания, за да се изпълнява по тоя начинъ отъ законодателното тѣло една отъ най-голѣмитѣ му важни цѣли — контролиране на управлението; било да даватъ материалъ на законопроекти, или нѣкой народенъ прѣдставителъ взима материалъ отъ дадено прошение, усвоява го и по него внася законопроектъ, като намира нужното число прѣдставители да го поддържатъ; било надлежното министерство да се ползува отъ прошенията, откато то му бѣде пратено, съгласно чл. 106 отъ конституцията; и, трето, прошенията служатъ, за да се събира материалъ за опрощаване суми, за които надлежното министерство не е намѣрило себе си компетентно или не е намѣрило за добръ да се простятъ. Събиратъ се въ надлежното министерство извѣстно число такива прошения, пратени тамъ съ прѣпорѣка за уважение молбата, ако нѣма прѣпятствие, и ако нѣма да се наруши нѣкой законъ, или ако нѣма да се направи нѣщо несправедливо тѣй, единъ день въ камарата се внася списѣкъ на извѣстно число длѣжници на държавата — тя бива кредиторъ и нѣкога се прѣдпочита прѣдъ другитѣ кредитори — и камарата слѣдъ това рѣшава по законодателенъ редъ нужното. Затова азъ бихъ мо-

лилъ особено онѣзи отъ г. г. народнитѣ прѣдставители, които иматъ желание да видятъ какъ хубаво постѣпятъ въ други мѣста съ прошенията, да се позамислятъ малко, когато ще правятъ закони по прошенията. По това прошение, ако мислите да правите днесъ нѣкой законъ, — защото законъ ще бѣде, понеже ще създадете едно право нѣкому — азъ мисля, че тоя законъ трѣбва да бѣде такъвъ, че се дава срокъ на единъ длѣжникъ на държавата въ течение на 5 години да си изплати дълга къмъ нея безъ лихва, като всѣка година плаща по $\frac{1}{5}$ отъ него и като дотогава секвестриранитѣ му недвижими имотъ стои подъ възбрана, защото иначе имотътъ ще бѣде отчужденъ, и то ще бѣде равносилно на опрощаване дълга, ще бѣде, значи, издаденъ законъ за създаване на просителя по-голѣмо право, т. е. да не плати нищо на своя кредиторъ — държавата. Да. Г-нъ докладчикътъ такова нѣщо не помена, но азъ мисля, че той ще го добави; азъ мисля, че комисията тѣй е мислила — да се оставятъ описанитѣ имоти подъ възбрана, докато просителътъ изплати дълга си въ течение на 5 години, като плаща всѣка година по $\frac{1}{5}$ отъ дълга. Азъ си оставамъ на мнѣнието, съгласно чл. 106 отъ конституцията: по прошения да не издаваме на право закони, и правя слѣдующето прѣдложение: да се прати прошенията на г. Министра на Финанситѣ, за да удовлетвори молбата на просителя, доколкото я намѣри справедлива и законосъобразна.

М. Таковъ: Г-да прѣдставители! Азъ нѣмаше да говоря, но понеже стана рѣчь тукъ за справедливостъ и азъ ще се съглася съ г. министра — както много пѣти съмъ ималъ случай въ други събрания да говоря — че когато се касае до злоупотрѣбления, вършени отъ единъ държавенъ служителъ, билъ той общински, окръженъ, или държавенъ, то е безразлично, да се показва Камарата снисходителна, то ще каже да поощряваме прѣстѣпницитѣ. Вие чухте завчера една таблица, какъ сѣ вървѣли даванията на кметове подъ сѣдъ, какъ въ 1898 или 1899 г., не помня добръ, числото на кметовѣтѣ, дадени подъ сѣдъ, е достигнало до 948 души, и оттамъ нататѣкъ е намалено, но въ една пропорция не твърдѣ радостна. Ако народното прѣдставителство днесъ съ своето рѣшение даде на този човѣкъ срокъ отъ 5—6 години, то не важи — не е работата, че ние ще продължимъ срока и ще го улеснимъ; важенъ е принципътъ, че народното прѣдставителство ще даде да разбератъ тия хора, че то гледа снисходително къмъ крадцитѣ и че тѣ могатъ да иматъ тази перспектива: кради, обери! Ако най-послѣ на сто души нѣкой бѣде осъденъ, тогава той ще се обърне къмъ Камарата и ще иска въ 50 години по 5 л. на година да изплати свойтѣ крадени пари. А общината? Общината ще отиде въ онзи батакъ, въ който сѣ всички общини. Лани г. Министерътъ на Вътрѣшнитѣ Работи, сега Министеръ на Финанситѣ, когато

ви говорѣше тукъ — нѣкои не бѣха, а ние бѣхме — по сключването на бюджета, по монопола за заема, по закона за градскитѣ и селскитѣ общини и по нѣкои други въпроси, той ви цитира цифри, отъ които се вижда, че нашитѣ общини сѣ потънали въ дългове и тия дългове, безспорно, иматъ корена си въ кражбитѣ, въ многото злоупотрѣблениа. Дайте да направимъ по-голямъ заемъ и да разполагаме съ повече пари; похарчете, дайте на мене, на тебе, на приятели, на баща, на майка, за да се облагодѣлствуватъ! Затуй сме достигнали до туй дѣредже, да иматъ само общинитѣ 30—40 милиона лева дългове. Ето защо азъ по принципъ не съмъ съгласенъ, народното прѣдставителство да се показва снисходително къмъ злоупотрѣбителитѣ, къмъ крадцитѣ.

Колкото що се касае до просбата на този просителъ и до незакриването на неговото сѣмейство, менѣ ми се струва, че е достатъчно народното прѣдставителство да прѣпрати това прошение на г. Министра на Финанситѣ съ слѣдующата забѣлжка: г. министърътъ може да го улесни въ издѣлжението на тѣзи суми. (Министъръ М. Сарафовъ: За колко години?) Отъ Васъ зависи. (Министъръ М. Сарафовъ: Добрѣ.) Защото и никой законъ не запрѣщава на Министра на Финанситѣ постепенно да го приведе въ изпълнение: сега внесе 50 л.; нѣмашъ повече — добрѣ, до година още 50 и т. н. Министърътъ на Финанситѣ нѣма право да опрощава, но да отсрочва издѣлжението може.

Ето защо азъ ви моли, това прошение да се изпрати на г. Министра на Финанситѣ съ слѣдующата прѣпорѣка: изпраща се на Министерството на Финанситѣ да улесни по свое усмотрѣние просителя въ сроковетѣ на издѣлжението.

П. Вжжаровъ: Г-нъ Такевъ изгуби изъ прѣдъ видъ мнѣнието на г. Министра на Финанситѣ, да се не уважава.

Докладчикъ Е. Начевъ: То е за опрощаване на сумата.

Х. Камбуровъ: Г-да народни прѣдставители! Г-нъ Мирски не е правъ въ дадения случай, че ние нѣмаме право да се занимаваме съ тѣзи прошения. (К. Мирски: По законопроекта!) Чл. 105 отъ конституцията конкретно и ясно говори, че ние имаме право да опрощаваме даждия, недобори и берии.

М. Такевъ: Да, даждия и берии!

Х. Камбуровъ: Но г. Мирски казва, че ние нѣмаме право да опрощаваме и тия нѣща.

К. Мирски: По законопроекта имаме!

Министъръ М. Сарафовъ: Да се изпрати на Министерството на Финанситѣ.

Г. Василевъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ, като членъ отъ прошетарната комисиия, доколкото помня, по това прошение министерството, като е направило разслѣдване на мѣстото, дава заключение, че лицето дѣйствително е било богато по-рано, но сега почти повече отъ имотитѣ му сѣ били заложени за дългове къмъ частни кредитори и къмъ държавното съкровище. Тамъ нѣмаше казано въ писмото на министерството да се опрости тая сума. (Докладчикъ Е. Начевъ: Нѣма!) Казва, че дѣйствително лицето е злоупотрѣбило тѣзи пари. А доколкото помня, има двѣ заявления: едното отъ 1899 г., на което прошетарната комисиия е поставила резолюция: да се остави безъ послѣдствие. Той подава второ заявление, и на второто заявление сегашната комисиия дава такава резолюция: отъ документитѣ, които се намиратъ при първото прошение, не може да се узнае какви имущества той има. Има само документи, че дѣйствително имотитѣ на лицето били заложени срѣщу дългове на частни кредитори и на държавното съкровище. Други документи нѣма. Но отъ този документъ, който е прѣдставенъ отъ съдебния приставъ, азъ намѣрихъ, че съдебниятъ приставъ му е секвестиралъ разни недвижими имоти за 3.050 л. Послѣ, отъ първото му прошение туй изтъква, че той иска да замѣтлява работата, че нѣмало писари въ това врѣме, когато кметствувалъ, че нѣмало книжа, кочани, и затуй не трѣбвало динъ до толкова да се придирва; друго, че въ туй размирно врѣме могло да станатъ такива опущения. Азъ, когато се разглежда това прошение, бѣхъ на мнѣние да не му се дава никакъвъ срокъ, защото, щомъ почнемъ веднажъ да опрощаваме на държавнитѣ служители сумитѣ, които тѣ злоупотрѣбляватъ, съ това ще ги насърчимъ и ще започнатъ въ България кражбитѣ да ставатъ като система и съ туй ще се увеличатъ. Та съмъ на мнѣние да не се опрощава сумата, защото отъ документитѣ изглежда, че дѣйствително той може да притежава имоти, отъ които още сега може да се вземе тая сума.

Докладчикъ Е. Начевъ: Г-да народни прѣдставители! Двѣ думи ще прибавя. Комисиията, при разискването и вземането на това рѣшение по този въпросъ, се е ръководила именно отъ случая, като какъ да се даде срокъ на просители; защото отъ една призовка на съдебния приставъ, въ която се изброяватъ всичкитѣ негови недвижими имоти, се вижда, че тѣ сега се продаватъ. Сега, дали г. Министърътъ на Финанситѣ ще даде срокъ за изплащането имъ или Народното Събрание ще го опрѣдѣли, за комисиията е безразлично. Обаче, комисиията се ръководѣше отъ желанието да помогне на този човѣкъ да изплати злоупотрѣбената отъ него сума и да я изплати, безъ да се продадатъ неговитѣ имоти. Комисиията иска да се запазятъ неговитѣ имоти. Щомъ г. министърътъ се съгласява да даде единъ извѣстенъ срокъ на просителя, както той памѣри за добрѣ, комисиията нѣма нищо противъ.

М. Такев: То е негова работа!

Д-ръ П. Гудев: Събранието не трѣбва да се мѣси въ работата му!

Докладчикъ Е. Начев: Комисията се рѣко-
мѣндва отъ желанието да му остане имотътъ.

И. Василев: Г-да народни прѣдставители! Азъ не мога да се съглася, частно за себе си, съ мнѣ-
нието на комисията. Намъ се казва тукъ, че единъ
общински кметъ прѣди 16 години, въ врѣме на
Сръбско-българската война, облѣченъ въ форма
на общинско лице, е открадналъ пари. Само дър-
жавни ли бѣха или и общински? Азъ ще ги
взема за държавни. Въ това врѣме, когато всички
сж били на дѣйствиe, на работа, въ това врѣме,
когато всички сж имали нужда, този приятелъ е
намѣрилъ точно мѣтно врѣме да събира за себе
си пари. И, прѣдставѣте си, той се явява сега и
иска да му опростимъ тая сума, единъ видъ да
вземе и нашето съгласие за неговата кражба, която
е извършилъ прѣди 16 години. Комисията е на
мнѣние да му се даде 5 години срокъ, когато той
самъ си е взелъ 16-годишенъ срокъ, и то за 1.000 л.!
Ако той е билъ човѣкъ съзнателенъ и честенъ,
той е трѣбвало всѣка година да плаща поне по
80 л. и е могълъ да ги изплати досега.

Намъ се спомена и друго нѣщо, че този човѣкъ
е билъ въ добро състояние, богатъ, и, прѣдста-
вѣте си, че той е разпръсналъ това си богатство
на частни кредитори. И въ такъвъ случай можемъ
ли ние да закрѣпваме единъ такъвъ човѣкъ,
който самъ си раздѣля имотитѣ? Азъ не мога да
се съглася съ това.

Друго нѣщо. За тѣзи, които крадатъ пари, било
общински или държавни, мисля, че има законъ,
споредъ който трѣбва да се наказватъ съ затворъ
такива прѣстѣпници, а такова нѣщо не ни се каза.
Ако не е имало осъждане, види се, че нему е
направено снисхождение. Значи, дадена му е въз-
можностъ тия пари да ги внесе, но не е направилъ
това, а е разпръсналъ имотитѣ си на частни
кредитори.

Тия сж моитѣ възгледи, по които азъ не мога
да се съглася съ искането на комисията, и моля
да се остави безъ послѣдствие това негово прошение.

М. Маджаров: Слѣдъ декларацията, която на-
прави г. докладчикътъ, че той е съгласенъ да се
прати това заявление въ Министерството на Фи-
нанситѣ, мисля, че въпросътъ е уясненъ. Азъ ще
гласувамъ за такова прѣдложение, да се прѣпрати
на Министерството на Финанситѣ, защото чухъ,
че просителътъ ималъ и частни кредитори. Сега,
ако ние вземемъ рѣшение, безъ да вземемъ съгла-
сието на министра, безъ да имаме свѣдѣния какъ
се намира пѣлата работа, страхъ ме е, намѣсто
добро, да не направимъ зло, като оцетимъ креди-
торитѣ му. Заради това азъ ще моля г. докладчика

да не настоява на първото рѣшение на комисията,
ами да се съгласи да се изпрати на надлежния
министъръ и тоя да направи опова, което намира,
че е полезно за държавата и неврѣдно за инте-
реситѣ на кредиторитѣ.

Прѣседателствующъ Д. К. Поповъ: Има нѣ-
колко прѣдложения: едното е на г. Арсениева — да
се остави прошениято безъ послѣдствие, като без-
прѣдметно; другото е на г. Мирски — да се изпрати
въ Министерството на Финанситѣ и третото е отъ
г. Мипистра на Финанситѣ — да се даде на про-
сителя едногодишенъ срокъ за да изплати паритѣ.

Министъръ М. Сарафовъ: Моето прѣдложение
бѣше горѣ-долу идентично съ прѣдложениято на
г. Мирски и на г. Такева, да се прати прошениято
въ Министерството на Финанситѣ и то да ги съ-
бере въ течението на годината.

Прѣседателствующъ Д. К. Поповъ: Съгла-
сва ли се комисията?

Б. Мирски: Комисията се съгласява.

Докладчикъ Е. Начевъ: Азъ съмъ съгласенъ.

Д-ръ Н. Геннадиевъ: Какво ще прави комисията,
като се съгласяваме ние?

П. Вжжаровъ: Докладчикътъ трѣбва да докладва
това, което се иска и което е рѣшила комисията,
а пъкъ Министърътъ на Финанситѣ е длъженъ да
му даде улеснение; то е негово право. Ако по по-
добни прошения вземемъ такова рѣшение, ще ни
бомбардиратъ отвсѣждѣ съ такива прошения,
когато това е абсолютно право на министра да
прави отсрочване или не. Затова такова прѣдло-
жение да не се приема, а ще бѣде най-добръ да
се остави безъ послѣдствие.

А. Груевъ: Г-да народни прѣдставители! Про-
шениято, както разбрахъ отъ доклада, не е дадено
за отсрочване, ами е за опрощаване. Тѣй щото, съ
прѣдложениято на г. Мирски азъ не мога да се
съглася, защото тоя човѣкъ не иска отсрочване и
ние не можемъ да дадемъ такова отсрочване, ами
трѣбва да вземемъ рѣшение: или да оставимъ безъ
послѣдствие прошениято му, или да му простимъ
тия злоупотрѣбени пари.

Прѣседателствующъ Д. К. Поповъ: Полагамъ
въпроса на гласуване и моля ония г. г. прѣдста-
вители, които сж съгласни съ прѣдложениято на
г. Мирски: да се изпрати прошениято на Христа
Божилковъ въ Министерството на Финанситѣ, да си
вдигнатъ рѣката. (Болшинство.) Народното Събрание
приема.

Докладчикъ Е. Начевъ: Г-да народни прѣд-
ставители! Ще ви докладвамъ заявленията отъ
А. Липовацъ и С-ие, търговецъ, жителъ отъ гр. Плов-

дивъ, и отъ Петко Теодоровъ и Илия Хр. Соколовъ, жители отъ гр. София. Тия господа сж подали двъ заявления до Народното Събрание, които сж били изпратени въ Министерството на Финанситъ за проучване, изпитване и съобщаване на Народното Събрание.

Прѣвъ 1900 г. тия господа сж депозирали солъ при митницата въ Никополъ. Петко Теодоровъ е депозиралъ 232.618 кгр., Илия Соколовъ — 270.000 кгр. и Липовацъ — 232.298 кгр. Въ това врѣме станало едно наводнение и потънала цѣлата солъ. Когато сж депозирали солта, за да се заплатятъ на държавата нужнитѣ адкисни права, имъ е взета гаранция; слѣдъ това министерството на мѣстото е разпоредило да се консоматира, дали дѣйствително тази солъ се е стопила, и това се е констатирало напълно. Сега тѣ сж тѣхнитѣ заявления искатъ да имъ се освободи взетата гаранция, като се признае, че тази солъ не се е консомирала и че нѣматъ право да платятъ никакво мито. Министерството на Финанситѣ е проучило всестранно въпроса и сж едно писмо отъ 12 мартъ, миналата година, подъ № 8.279, моли да се освободи гаранцията, като признава, че нѣма защо да плащатъ мито върху тази солъ, тѣй като тѣ не сж я консомирали. Комисията взема това рѣшение и ме натовари да моля Народното Събрание да уважи това нейно рѣшение.

Прѣдседателствующъ Д. К. Поповъ: Исква ли нѣкой думата? (Никой не се обажда.) Полагамъ въпроса на гласуване. Ония господа, които сж съгласни съ рѣшението на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Народното Събрание приема.

Докладчикъ Е. Начевъ: Ще ви докладвамъ, г-да народни прѣдставители, прошенияето на Димитра Кандиларовъ, унтеръ-офицеръ отъ I конни на Н. Ц. Височество полкъ. Въ качеството му на старши стражаръ прѣвъ 1894 г. при Бѣленското околийско управление, нанелъ е обида на нѣкой Дачо Рачовъ, даденъ билъ подъ сждъ и осжденъ на 9 дена затворъ и 245 л. сждебни разноски. Неговото прошение било изпратено въ Министерството на Финанситѣ за проучване и за даване мнѣние, и то сж писмото си № 5.617 отъ 26 май миналата година съобщава слѣдующето: че просителтъ не притежава никакви движими и недвижими имоти, че той билъ обрѣмененъ съ тежко сѣмейство, и единъ пжтъ така, министерството моли да се опрости сумата.

Прошетарната комисия се сезира върху този въпросъ и взема рѣшение да му се опрости.

М. Такевъ: Г-да прѣдставители! Случаятъ е сѣ сжщиятъ, който бѣше и отдѣвъ. Отдѣвъ единъ кметъ бѣше открадналъ пари и искаше да му ги опростимъ; сега единъ жандаринъ билъ нѣкого, осждали го на затворъ, турили му и разноски и ви казва: моля ви, г-да прѣдставители, издежахъ си

затвора, простѣте ми разноскитѣ! Пжкъ не е и голѣма работа — 200 и нѣколко лева. Той билъ унтеръ-офицеръ на сврѣхсрочна служба, значи, може да се отсрочи издѣлжението и ще може и това заявление да се прати на Министерството на Финанситѣ, да одържи постепенно-постепенно отъ заплатата му тая сума. Но опрощаване, моля ви, да не допускате въ никой случай и да не допускате опрощаване по принципъ. Защото случаятъ е пакъ такъвъ, какъвто и отдѣвъшниятъ, и даже по-опасенъ. Ние всѣки день се оплакваме, че стражаритѣ биятъ, че стражаритѣ трепятъ, че стражаритѣ тероризиратъ населението и много е редкѣтъ случаятъ, когато можемъ да докажемъ туй прѣдъ сжда, че стражаритѣ въ участъка малтретиратъ — мжчно е да се докаже. И ако на стотѣ случая, за единъ можемъ да докажемъ, и той намира една изходна врата, дѣто може и васъ да ви направи съучастници въ прѣстѣпленieto, да ви моли да му опростите сумата, която сждебната власть е намѣрила за добръ да му наложи, за да не повтаря втори пжтъ и да служи за примѣръ на другитѣ стражари, да знаятъ, че стражаритѣ, като сж облѣчени въ царска униформа, не трѣбва да биятъ гражданитѣ, а трѣбва да пазятъ живота, имота и честта имъ. Ето защо по принципъ ще ви моля да се не съгласите да му се опрости, защото вие като че ли ще му бапшадисате неговия кабахатъ, който е отъ такова естество, отъ което всички пискаме. Ето защо азъ ще моля и това прошение да се изпрати въ Министерството на Финанситѣ, за да събере паритѣ по начинъ, какъвто то намѣри за най-удобенъ.

Прѣдседателствующъ Д. К. Поповъ: Има прѣдложение отъ г. Такева да се изпрати прошенияето на Димитра Кандиларовъ въ Министерството на Финанситѣ. Ще положи на гласуване най-напрѣдъ това прѣдложение и моля ония г. г. прѣдставители, които сж за него, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Народното Събрание приема.

Докладчикъ Е. Начевъ: Г-да народни прѣдставители! Отъ сжщия родъ още едно прошение има отъ нѣкой си Петко Милошовъ, отъ с. Сливница, Софийска околия. Той се сждилъ съ нѣкого си и му сж присждени 447 л. разноски. (Нѣкой отъ прѣдставителитѣ: Съ кого се е сждилъ?) Съ нѣкой си Милошъ Стоилковъ. Вземалъ бѣдно свидѣтелство, завелъ дѣло и, когато въ сжда изгубилъ дѣлото, всички сждебни разноски, които не сж били взети прѣдварително, били възложени върху него. Комисията е изпратила това заявление въ Финансовото Министерство, и то сж писмо, както другото, казва: „бѣденъ е, нѣма нищо, да му се опрости“. (А. Блажевъ: Гражданско ли е дѣлото?) Да!

П. Шоповъ: Нека каже г. докладчикътъ за какво е туй дѣло. Сжществува ли удостовѣрение, отъ което да се вижда, че той дѣйствително нищо нѣма?

Докладчикъ Е. Начевъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ не искахъ да ви отекчавамъ. Казахъ, че има сжщото съдържание, както и по-първото. То е едно прошение, дадено безъ никакви документи; пратено е въ Министерството на Финанситѣ отъ миналото Събрание, изпращано е на финансовата властъ, тя е разслѣдвала и казва, че нѣма нищо, и затуй слѣдва да му се опрости. Финансовото Министерство го повръща и казва, да му се опрости.

Министъръ П. Абрашевъ: Г-да прѣдставители! Азъ мисли, че това прошение трѣбва да се остави безъ послѣдствие, и то по тѣзи съображения: че разносикѣтѣ, опрощаването на които иска просителѣтѣ, сж отъ незаплащане своеврѣменно сѣдебни мита и различни канцеларски берии. Тѣ аслж се събиратъ тогава, когато лицето стане състоятелно, а докато това лице не стане състоятелно, никой нѣма да събира тия суми, та нѣма защо да издаваме рѣшение за опрощаване на тѣзи пари. Азъ ще ходатайствувамъ да се остави безъ послѣдствие.

П. Драгулевъ: Моитѣ съображения сж сжщитѣ, както и на г. министра. Този въпросъ се разрѣшава отъ самия законъ. Събиратъ се този родъ разноси само тогава, когато лицето стане състоятелно. Значи, никой нѣма да го прѣслѣдва сега, нито Министерствъ на Финанситѣ, нито финансовитѣ власти; и затуй на мнѣние съмъ да се остави безъ послѣдствие.

Докладчикъ Е. Начевъ: Г-да народни прѣдставители! Ние наредъ петъ прошения прокарахме, отъ които опростихме на едного 2.300 л., на другъ 7.000 л., а пъкъ тукъ докаждатъ други двѣ отъ сжщия родъ прошения, които не се опрощаватъ. (Нѣкой отъ прѣдставителитѣ: Недѣйте говори, че е отъ сжщия родъ!)

П. Драгулевъ: Сами по себе си сж простени, ако лицето е несъстоятелно.

М. Такевъ: Г-да прѣдставители! Азъ моля г. Министра на Финанситѣ да се съгласи на слѣдующето нѣщо. Всѣка година Министерството на Финанситѣ, за прѣчистването на своитѣ недобори, прѣдстави въ Народното Събрание една таблица за опрощаване на всички невъзможни да се събератъ глоби, берии, даждия и т. н. Азъ моля прошестарната комисия да вземе като начало, всички такива искания, за опрощаване суми по причина на несъстоятелностъ, прѣмо да се изпращатъ на Министра на Финанситѣ, и той когато ще събере свѣдѣния, за че този човѣкъ е несъстоятеленъ, нѣма какво да му се вземе — не за този случай казвамъ, той е специаленъ — но Министерствъ на Финанситѣ при прѣдставляването на ежегоднитѣ таблици, или прѣзъ двѣ години, както намѣри за добръ, да прѣдстави всички невъзможни да се събератъ глоби, невъзможни да се събиратъ недобори — глоби не може да опрощава Народното

Събрание, то е работа на Короната — но въобще такива даждия и берии и разни искове на държавата, и тогава съ едно прѣдложение на Министерството на Финанситѣ, което ще бѣде добръ обмислено, добръ изучено, основано на положителни факти, ние да се произнесемъ en bloc за прощаването на сумитѣ, за които Министерствъ на Финанситѣ се е съгласилъ, и той ще си направи правилно смѣтката, какви недобори има държавата да събира и какви берии да взема, а не да вършимъ както сега, всѣка сжбота да опрощаваме. Г-нъ Министерствъ на Финанситѣ има въ себе си една таблица, че държавата има да взема къмъ 1 априлий 52 милиона лева, а пъкъ като съберешъ цифритѣ — една година го направихме — г. министертъ направи бюджетъ, който се балансираше, но ние въ Народното Събрание като отпущахме на този 200 л. пенсия, на онзи 500 л. — тогава бѣхме много щедри — мимо знанието на Министра на Финанситѣ — се оказа дефицитъ отъ 500.000 л. само отъ такива гласувани отъ насъ пера. Ето защо, въ другитѣ държави, и на първо мѣсто тамъ, дѣто постоянно се силаваме, въ Англия, ни едно такова заявление, никакво прошение за никакви суми, които ангажиратъ държавното съкровище, не могатъ да се гласуватъ безъ знанието и съгласието на Министерството на Финанситѣ. Ето защо, азъ ще ви моля да приемете като начало, всички тия заявления да се събератъ на купъ и да се изпратятъ на Министра на Финанситѣ, той да ги проучи и да внесе прѣдложение, кои ще се опростятъ и кои не, и по този начинъ и той да си знае смѣтката, и ние да не се мѣсимъ въ балансирането на бюджета. А колкото се касе за това заявление, г. Министерствъ на Търговията е много правъ, че то аслж е безпрѣдметно: нѣма ли срѣдства, не може да се събиратъ по закона. Но другъ е въпросътъ, ако иска държавата да приведе въ извѣстностъ своитѣ аладжаци, и г. Министерствъ на Финанситѣ е правъ, намѣсто да се трупатъ шкафовѣтъ съ невъзможни да се събератъ аладжаци, да ги прѣчисти веднажъ заинаги, да ги приведе въ извѣстностъ, за да знаемъ какво имаме да вземаме и какво имаме да даваме. Затова е хубаво, и туй заявление, и всички други да се пратятъ нему, да си направи баланса и да ги прѣдстави въ Народното Събрание.

Министъръ М. Сарафовъ: Мисълъта, която каза г. Такевъ, е свършено права. Така поотдѣлно да се прощаватъ суми влѣче къмъ забатачване и разпиляване на паритѣ. Право е да се събератъ отъ Министра на Финанситѣ всички свѣдѣния, да се изучатъ всички обстоятелства, при които се намиратъ тия длъжности, и тогава да се направи нужното. По отношение разчистването на смѣткитѣ прѣзъ тази година, прѣзъ юлий и августъ, не се събиратъ данъцитѣ, когато ние ще направимъ такова разчистване. Ще съберемъ бирницитѣ и ще ги задължимъ да разчистятъ старитѣ батаци. Приготвямъ една частъ за опрощаване отъ Народното

Събрание на суми, които не можем да съберемъ, и ще можемъ, вървамъ, въ течението на идущата година да бъдемъ на чисто, да знаемъ какво можемъ да съберемъ и какво не, за да не ставатъ онии грѣшки, които въвеждатъ въ заблуждение министерството и народното прѣдставителство, както бѣше недавно случаятъ въ Народното Събрание, когато се твърдѣше, че имаме десетки милиони да събирамо отъ недобори.

П. Драгулевъ: Азъ моля г. докладчика да каже, тая сума чисти съдебни разноси ли сѣ, или влизатъ и суми за водене дѣлото, защото, ако влизатъ суми за водене дѣлото, ние не сме компетентни да разрѣшимъ въпроса.

Докладчикъ Е. Начевъ: Само съдебни разноси.

П. Драгулевъ: Поддържамъ тогава онова мнѣние, което по-напрѣдъ изказахъ.

П. Вжжаровъ: Въ комисията изказахъ противното убѣждение на ония мотиви, изложени въ самото рѣшение на съда, съ което се постановява, че тѣзи суми ще се прибератъ, слѣдъ като просителъ стане състоятеленъ. А знае се, именно, какъ се констатира състоятелността на подобни длъжници на държавата — било като се добиватъ свѣдѣния чрезъ околийския началникъ, било бирникътъ изслѣдва имотното състояние на този длъжникъ, и, ако е въ състояние, прибира сумитъ, а ако не е въ състояние, съставлява актъ за неговата несъстоятелностъ. Но въ комисията се повдигна другъ въпросъ. Казахъ, този мотивъ на съда не може да бѣде задължителенъ за фискалнитъ власти затуй, защото тѣ не гледатъ така на работата, а прилагатъ веднага въ изпълнение изпълнителния листъ, и мнозина членове отъ тази комисия приведоха разни примѣри отъ разни крайща на България. Едни казваха, че въ нашия край не обръщатъ внимание на мотивитъ, изложени въ съдебнитъ рѣшения. Азъ поддържахъ и тогава, и сега поддържамъ, че въ подобни случаи не би трѣбвало Народното Събрание да се сезира съ такива прошения, въ които изрично сѣ казани мотивитъ на самия съдъ.

Прѣдседателствующъ Д. К. Поповъ: Има двѣ прѣдложения, освѣнъ онова на комисията. Едното е да се остави прошениято безъ послѣдствие, а другото, поправено отъ г. Такева — да се изпрати на г. Министра на Финанситъ.

Ще положа на гласуване най-напрѣдъ прѣдложението на г. Такева, и моля ония господа, които сѣ за неговото приемане, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Събранието приема.

Докладчикъ Е. Начевъ: Г-да народни прѣдставители! Имамъ още едно прошение да докладвамъ, върху което обръщамъ вашето внимание, защото то е отъ рода на онѣзи, дѣто искатъ пенсии.

Тодоръ Златановъ, работникъ по Плъвенската линия, комуто въ катастрофата, която стана въ

желѣзницата на 5 августъ 1900 г., е прѣчупенъ единъ кракъ. Не знамъ дали ви е извѣстно, г-да прѣдставители; това е станало въ сѣщата катастрофа, когато загинаха инженеритъ Петровъ и Влаховъ и началникътъ на трена. Просителъ прѣдставлява медицинско свидѣтелство, което ще моля да имате търпѣние да прочете. То казва слѣдующето: „Той е билъ донесенъ въ болницата прѣвъ нощта отъ 5 за 6 августъ, слѣдъ катастрофата на двата трена между Плъвечката и Ясенската станции. Тогава било констатирано у него счуване на лѣвия кракъ надъ глезенитъ съ една малка рана, изъ които се показвали мускулитъ, послѣ една наложна неправилна рана на лѣвата половина на челото дълга 3 см. и една дълбока до костта рана на външната страна на дѣсната ржка, начина отъ става на китката нагоръ по os ilios, дълга 8 см., широка 7 см., неправилно разкъсана. Всички рани били прѣвързани и, слѣдъ като се очистили и ушили, оздравѣли за 10 дена.

Счупениятъ кракъ билъ туренъ на 31 августъ въ гипсова прѣвързка, която на 29 септемврий е била снета, и на болния е правено масажъ и топли бани“. Продължава да описва всички контузии, които сѣ направени на тѣлото на този нещастникъ, и въ края има слѣдующето заключение: „Отъ изложеното дотукъ заключавамъ, че при катастрофата Тодоръ Златановъ е прѣтърпѣлъ нѣколко наранявания, които сѣ се излѣкували добръ и не му прѣчатъ на работата съ изключение на лѣвия кракъ, който е злѣ зарастналъ и е атрофиралъ, тѣй че е по-слабъ. Сега-засега Тодоръ Златановъ не е способенъ за работа, при която трѣбва да стои или ходи. Вървамъ, че слѣдъ мѣсець той ще е въ състояние безъ помощта на бастонъ да ходи и да стои, но кракътъ завинаги ще остане по-слабъ и слѣдитъ отъ лошото зарастване нѣма да се загубятъ“. Просителъ се обръща да иска пенсия. Назначена била комисия отъ трима лѣкари, която като се събрала намѣрила, че на този просителъ пенсия не може да се даде, защото не е държавенъ чиновникъ. Пенсии се прѣдвиждатъ само на държавнитъ чиновници, а тѣй като той не е билъ държавенъ чиновникъ, а простъ работниченъ надничаръ, а такъвъ законъ нѣмаме, комисията е съставила протоколъ и отказала по-нататътъ да го прѣглежда. Той се отнесълъ до Народното Събрание, обаче, и комисията, като разгледа този въпросъ и като взе прѣдъ видъ, че, дали за нещастие или не знамъ какъ, нѣма законъ за пострадали работници при катастрофитъ, каквито сѣ ставали и ще ставатъ, рѣши да му се отпусне едно врѣменно пособие, единъ пкъ завинаги, отъ 200 л. и азъ моля Народното Събрание да се съгласи.

М. Маджаровъ: Г-да! Азъ мисля, че такова прѣдложение не може да се приеме. Само бихъ желалъ г. Министърътъ на Обществанитъ Сгради да се занимае съ този въпросъ. Доколкото знамъ, обикновено се даватъ пособия и даже по-голѣми безъ

рѣшение на Народното Събрание, та да не би да му се е дало веднажъ. Комисията взе ли свѣдѣния отъ надлежния министъръ? (Докладчикъ Е. Начевъ: Никакви свѣдѣния не сж искани. Всичко се вижда отъ документитѣ.) Да се прѣпроводи това прошение на г. Министра на Обществения Сгради съ прѣпорѣка, ако не му се е дало пособие, да му се даде такова въ размѣръ 200 л.

Министъръ Н. Константиновъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ бихъ молилъ да се изпрати това прошение до Министерството на Обществения Сгради, дѣто да изучимъ въпроса какъ стои и да можемъ да направимъ дѣйствително нѣщо такова, каквото заслужавалъ би този нещастникъ. Истина е, че такъвъ законъ не съществува, но сме на пътъ да изработимъ такъвъ не само за работниците, но и за пѣтниците; защото и публиката, която пѣтува изъ желѣзницитѣ, азъ мисля, не трѣбва да пѣтува съ страхъ, че рискува да остави дѣцата си немили и недраги и безъ покривъ.

Прѣдседателствующъ Д. К. Поповъ: Поставямъ въпроса на гласуване. Има прѣдложение отъ г. Маджарова да се изпрати прошениято въ Министерството на Обществения Сгради, тъй както се поддържа и отъ г. министъра. Които сж съгласни съ това прѣдложение, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Събранието приема.

Докладчикъ П. Вжжаровъ: Г-да народни прѣдставители! Подлежатъ на докладване за днесъ нѣколко прошения отъ единъ и сжщъ характеръ, отнасящи се именно по унищожението на офицерскитѣ кооперативни дружества. Понеже по този въпросъ е станало на нѣколко пѣти разискване въ Народното Събрание, понеже въ случая азъ сезирамъ необходимостта отъ присѣствието на Военния Министъръ, намирамъ за нужно да се отложи тоя докладъ за друго врѣме.

Министъръ П. Абрашевъ: Да се отложи.

Министъръ Х. Теодоровъ: Азъ виждамъ, че съ характера на тѣзи прошения се засѣга единъ голѣмъ въпросъ, та прошетарната комисия или другъ, който се занимава съ въпроси отъ такъвъ голѣмъ характеръ, сѣ е хубаво да прѣдизвѣстява министритѣ.

Докладчикъ П. Вжжаровъ: Това сме направили, г-нѣ министри, своевременно. Заповѣдайте! Прѣписи сме изпратили на министритѣ.

Министъръ Х. Теодоровъ: А когато се е разисквалъ?

Докладчикъ П. Вжжаровъ: Съобщихме. Спазихме тая формалностъ.

Д. Драгиевъ: Какво стана съ това?

Докладчикъ П. Вжжаровъ: Отлага се до връщането на Военния Министъръ. Ще докладвамъ прошениято на панагюрската жителка Нина Петровица Щърбанова, живуща въ гр. София, съ което иска, като съпруга на Петра Стефановъ Щърбановъ, който трагически е загиналъ въ врѣме на Сръдногорското възстание на 30 априлий, да и се отпусне нѣкаква помощъ. Заслугитѣ на покойния ѝ мъжъ къмъ отечеството били, че той билъ членъ на тайния комитетъ въ Панагюрище и че той билъ пожертвувалъ грамадни суми по подкрѣпването на тия дружества и че, най-сетнѣ, трагически се самоубилъ, когато видѣлъ, че ще попадне живъ въ ржцѣтъ на турскитѣ орди, за да не издаде нѣкои тайни; а вслѣдствие на неговото самоубиване пострадали неговитѣ домашни и имотитѣ му били разорени. Комисията рѣши, щото просителката да се отнесе къмъ пенсионното отдѣление, но понеже единъ отъ г. г. народнитѣ прѣдставители не уважи това рѣшение и искаше да се възползува отъ послѣдното разпореждане на чл. 75 отъ правилника за вжтрѣшния редъ на Народното Събрание, то затова азъ бѣхъ задълженъ днесъ да докладвамъ и това прошение. Добавямъ това още, че наистина въ всичкитѣ книги, които говорятъ за нашето минало, се упоменава името на сжщия покойникъ Петъръ Стефановъ Щърбановъ и че документитѣ, които прѣдставлява съпругата му, сж дѣйствително отъ неговитѣ съратници въ сжщото възстание, които сега сж още живи и за които казватъ пакъ историкитѣ, за тѣхнитѣ заслуги къмъ отечеството. (С. Арсениевъ: Историята не се пише сега. Който сега се е писала, тя е малко по домакински начинъ писана!) Заключение то на комисията е да се остави безъ послѣдствие.

И. Вобековъ: Г-да народни прѣдставители! Като узнахъ, че това прошение на тази вдовица е оставено безъ послѣдствие отъ комисията, азъ поискахъ г. докладчикътъ да го докладва и да помоля Народното Събрание, ако се съгласи на мотивитѣ, на основание на които тя иска да получи едно възнаграждение отъ страна на държавното съкровище, то да благоволитъ да ѝ отпусне такова. Азъ не бихъ се застъпилъ за просбата на тази жена, ако самъ лично не знаехъ положението ѝ и заслугитѣ на нейния покоенъ съпругъ и въ сжщото врѣме ако не бѣше законътъ за подобрене участъта на поборниците и опълченцитѣ тъй осакатенъ, тъй едностранчивъ, както е съществуващиятъ сега. Прѣди всичко, г-да, ще ви кажа нѣколко думи по съществуващия законъ какъ той удовлетворява едни хора, може би, съ съмнителни даже заслуги по нашитѣ обществени работи, а други, които сж заслужили, не могатъ да получатъ, възъ основание на тоя законъ, никакво право за каквото и да е било възнаграждение. По този законъ има нѣкои панагюрци получили възнаграждения, получили пособия само затова, защото тѣ случайно, по едни или други обстоятелства, сж

изпаднали въ заточение — въ тоя законъ е казано, че тѣзи отъ поборниците, които сж попаднали въ заточение по присжда, иматъ право да бждатъ пенсioniрани, — а между това, ако изучите тѣхната история, тѣхнитѣ дѣйствия въ наптитѣ народни движения, ще видите, че тѣ сж равни повечето пкти на нула и повечето пкти сж били отрицателни като заслуга, отколкото нѣщо положително да сж извършили, а между това, тѣзи, които дѣйствително сж заслужили, дѣйцитѣ въ тия народни движения, които сж увлѣкли масата народна да се съгласи въ тия движения, тѣзи лица нѣматъ такова право, защото тѣ не сж извършили такива прѣстѣпления, вслѣдствие на които да бждатъ осждени и пратени на заточение; тѣ по една амнистия, макаръ че подлежаха на смъртна присжда — изискаха наложително отъ турското правителство чуждитѣ сили да ги амнистиратъ — не получиха никаква присжда — тѣхната присжда бѣше въжето — и тѣзи така случайно амнистирани обществени дѣйци нѣматъ право, споредъ сега сжествующия законъ, за никакво възнаграждение. Прѣдъ видъ на тази непълнота на закона за подобрене положението на поборниците и опълченцитѣ, намѣрихъ, че е несправедливо да се остави това заявление на тази вдовица безъ послѣдствие и да се прѣпираща въ пенсионното отдѣление, което, безъ съмнѣние, ще го остави безъ послѣдствие на основание на тоя законъ. Съпругътъ на тази госпожа е билъ единъ отъ най-главнитѣ дѣйци въ Панагорското въстание. Той е билъ най-напрѣдъ въ тайния комитетъ и, слѣдъ като този комитетъ си изигралъ ролята, той е прѣминавалъ въ военния свѣтъ и въ врѣмненото правителство. Това врѣменно правителство се е състояло отъ 12 души членове и той билъ единъ между тия членове на това врѣменно правителство. Когато влѣзоха башибозуцитѣ и турската войска въ Панагюрище, слѣдъ потѣпването на въстанието, той не избѣга въ планината, а остана заедно съ сѣмейството си въ къщи, да защити своето сѣмейство, своята къща. Слѣдъ като биде разбитъ на позицията и когато разбиха къщата, която той назѣлъ, отъ страхъ да не би да прѣдаде своитѣ другари, ако бжде живъ уловенъ, да не би да стане причина да направи нѣколко лица, съучастници въ въстанието, нещастници, той се самоубива въ присѣдствието на своето сѣмейство. Този човѣкъ освѣнъ това, което е извършилъ като общественъ човѣкъ, той е билъ единъ отъ първитѣ панагорски граждани, единъ отъ най-добритѣ търговци и имотни хора. Прѣдставѣте си, г-да, слѣдъ 25 години слѣдъ неговата смъртъ, неговата съпруга, която е останала сега безъ всѣкаква помощъ, остава да се прѣпитава съ едно сѣмейство отъ единъ синъ, който се счита, че седи при нея, и другъ синъ харизанъ на единъ човѣкъ, който не признава майка си, понеже е вземанъ веднага слѣдъ въстанието, и синътъ ѝ когато вече е станалъ неспособенъ за себе си, тя паднала въ още по-лошо положение, — слѣдъ всичко

това тя се обръща къмъ Народното Събрание и моли да ѝ се отпусне една каква-годѣ помощъ за да може да прѣживѣе старинитѣ си. А такива случаи сме имали, г-да, да отпущаме на вдовици и на дѣца, които сравнително сж имали по-малко заслуги, отколкото заслугитѣ на покойника на тази госпожа. Още напирамъ и моля да се обръне сериозно внимание на просбата на тази госпожа заради туй, защото сжществующиятъ законъ е толкова несправедливъ, щото установява въ единъ членъ, че отъ въстанието прѣзъ 1876 г. могатъ да бждатъ възнаграждавани само дѣйцитѣ, които сж вземали участие въ Дрѣновския манастиръ; само тѣхъ признава за въстанници, само тѣхъ признава за обществени дѣйци, а тѣзи, които сж вдигнали въстанието въ Срѣднотгорско, нито единъ отъ тѣхъ нѣма право на такова пособие отъ страна на държавата, и лицата, които сж участвували въ Дрѣновския манастиръ и които не сж били повече отъ 50 души тогава, сега се въздигнаха, слѣдъ създаването на този законъ, на цѣли 350 души. И понеже това е било несправедливо постановление въ закона за подобрене положението на поборниците, азъ мисля, че ние не ще бждемъ несправедливи, ако се съгласимъ и отпуснемъ една помощъ на тази госпожа, която така жестоко е онеправдана отъ сжществующия законъ. И азъ моля почитаемото Народно Събрание да се съгласи и ѝ отпусне една пенсия въ размѣръ отъ 50 л. мѣсечно.

К. Мирски: Г-да народни прѣдставители! Всичкитѣ ми почитания къмъ праха на страдалеца — мжжъ на просителката и къмъ самата просителка. Но ние не можемъ да прѣнебрѣгваме това, съ което ни свързватъ законитѣ на страната. Азъ правя прѣдложение, настоящето прошение да се прати на надлежния министъръ, съгласно чл. 106 на конституцията. Г-нъ Бобековъ говори за непълнотата на единъ нашъ законъ. Нѣма, освѣнъ неговата милостъ да внесе единъ законопроектъ, едно прѣдложение отъ законодателенъ характеръ, за да се поправи този законъ чрѣзъ едно допълнение или измѣнение; но ние не можемъ да създаваме права, освѣнъ по прѣдложения, които се внасятъ съгласно чл. 109 отъ конституцията, т. е. по прѣдложения, подписани отъ надлежното число прѣдставители или внесени на разгледване отъ надлежния министъръ по княжеска заповѣдъ, съ одобрение на Държавния Глава. Това прошение, като се прати въ министерството, г. надлежниятъ министъръ или ще внесе прѣдложение, за да се допълни законътъ, та да може да се удовлетворятъ и такива справедливи молби, или пъкъ ще иска единъ кредитъ, отъ който да отпуща помощи на такива пострадали хора, на които законътъ не дава право да имъ се върже пенсия. Ако г. Бобековъ не ще може да дочака надлежния министъръ да направи нужното, защото, може би, го бие съвѣстѣта: какъ така той да получава пенсия отъ държавата, а пъкъ такава бѣдна госпожа

да не получава, ще го моля той да внесе едно такова предложение, за да ѝ се даде известна сума, т. е. да ѝ се създаде известно право, сир. една пенсия или една върременна помощ. Азъ ще повторя, че никъдѣ никаква пенсия не се дава безъ законъ, билъ общъ законъ или специаленъ. Когато другадѣ се прави законъ за отпущане нѣкому пенсия по мимо общия законъ, опрѣдѣля се въ специалния законъ за такава пенсия и въ какъвъ размѣръ ще бѣде ти прѣхвърлима — reversible — върху наследниците на пенсионера. Подцъртавамъ, пенсия на право по прошение не може да се опрѣдѣля никому: винаги е нуженъ законодателенъ актъ за отпущане пенсия.

Ф. Симицовъ: Г-да прѣдставители! Става дума тукъ да се отпусне една пенсия или помощ — не можахъ да разбера — на една вдовица на единъ възстанникъ. Г-нъ Мирски излѣзе противъ това прошение, като каза да се изпроводи въ пенсионното отдѣление. Ние знаемъ, че въ пенсионното отдѣление, колкото прошения сж отишли, сж останали безъ послѣдствие. Ако се изпрати и туй прошение тамъ, бѣдѣте увѣрени, че и то ще остане безъ послѣдствие затуй, защото въ пенсионното отдѣление, ще взематъ да искатъ разни документи, ще взематъ да сравняватъ тамъ съ закона за подобрене на поборниците и опълченците, който законъ казва, че трѣбва да се прѣдстави свидетелство за бѣдностъ отъ общината, а такова свидетелство трѣбва да го даде общината само тогава, когато види, че този, който иска пенсия или помощ, е трѣгналъ съ просешки билетъ по улицата да проси. Тѣй щото, споредъ мене, ако се доказва, че този човѣкъ наистина се е самоубилъ въ онѣзи врѣмена, когато хората не смѣха да си покажатъ главитѣ въ онази революция, азъ съмъ на мнѣние да не оставиме неговата вдовица да ходи да проси по улицитѣ, за да поддържа неговитѣ дѣца. Ако ние тукъ създаваме законитѣ, значи ние стоимъ по-високо отъ законитѣ, и хората, които сж се обърнали къмъ законитѣ и не намиратъ тамъ удовлетворение, обръщатъ се къмъ Народното Събрание, като къмъ институтъ, който стои по-високо отъ законитѣ, и се обръщатъ за милостъ. Тази жена, ако имаше да се поддържа, тя нѣмаше да се обръща къмъ Народното Събрание за милостъ.

Ще направя една забѣлѣжка на г. Бобекова, дѣто казваше, че само 50 души били въ Дръновския манастиръ. Тия работи не трѣбваше да ги чепкаме; не бѣше мѣстото сега и приказка да става за това. Въ Дръновския манастиръ не сж били 50 души, а повече отъ 200 души.

М. Такевъ: Г-да прѣдставители! Който е билъ отъ васъ народенъ прѣдставителъ и въ по-първитѣ Събрания, той знае всичкитѣ перипетии, прѣзъ които е миналъ въпросътъ за пенсиятѣ. Прѣдъ 1894 г., въ Стамболово врѣме, и по-късно, до създаването на закона за пенсиятѣ, Народното Събрание

се бѣше обърнало на едно сиротопиталище. Всѣки, който отдѣ се откачеше, сѣ тукъ се закачеше: помощи, пенсии, които се възкачиха на кръглата цифра 1.230.000 л., което ще ви засвидѣтелствува и г. министърътъ. 1.230.000 л. по бюджета разни помощи, пенсии, инвалидни и пр.! И то вървѣше съ една поразителна прогресия. Всѣки день нашитѣ поборници и опълченци, 25 години слѣдъ Освобождението, като че ли се раждаха. Приемамъ, признавамъ, и азъ се кланямъ прѣдъ праха на тия заслужили хора, но фактъ е, че вмѣсто да се намалява числото на просителитѣ, то се увеличава. Народното Събрание се намѣри дѣйствително прѣдъ една невъзможностъ — всѣка сесия се гласуваха съ стотини хиляди левове за помощи и пенсии. Тогава се принуди министерството да тури край на това, като се опрѣдѣлиха условията, при които може само единъ заслужилъ на държавата гражданинъ да получи отъ държавата прѣхрана, и прѣхрана, разбира се, при условия, че е крайно бѣденъ човѣкъ; тогава се написа този законъ, за който ви говориха г. г. Бобековъ и Симицовъ и който законъ приемамъ, че отъ много страни не издържа критика. Азъ не бѣхъ тогава прѣдставителъ, но когато го четохъ въ печата и слѣдъхъ дебатитѣ въ Камарата, намѣрихъ, че тогавашниятъ Министъръ на Финанситѣ, г. Теодоровъ, който го е поддържалъ, дѣйствително е прокаралъ въ него разпорѣждания, може би, много съобразни съ нашето бюджетно състояние, съ нашето финансово състояние, но не отговаряющъ на истинскитѣ условия, при които може и трѣбва да получи единъ заслужилъ човѣкъ възнаграждение отъ държавата, при условие да не умре на улицата отъ гладъ. Дебатитѣ по този законъ бѣха дълги, но най-послѣ Народното Събрание го гласува, прие го като законъ. Отъ този моментъ на всички, които мислѣха, че иматъ право на нѣкаква помощ отъ държавата, вече Народното Събрание затвори своята ограда и ги праща да търсятъ помощъ тамъ, споредъ този законъ. И туй, както ви казахъ, бѣше направено не само отъ точка зрѣние да се освободи Народното Събрание отъ постояннитѣ оплаквания, но бѣше и затуй, защото, както отдѣвѣ имамъ случай да ви кажа, ние дезекилибрахмѣ бюджета, ние развалихмѣ неговия балансъ. Помня, като сега, бѣше министъръ на Финанситѣ г. Гешовъ, който отъ тази трибуна ни казваше намъ, когато гласувахмѣ въ сѣботнитѣ дни съ десетки хиляди пенсии и помощи: „Г-да прѣдставители, менѣ косата на главата се свива, какъ ще склуча двата крайща на бюджета, а вие всѣки день ме изненадвате съ нови разходи, безъ да ми указвате източникъ отдѣ ще се покриятъ. Нѣма въ свѣта държава, когато парламентътъ гласува кредитъ отъ единъ сантимъ, да не указва източника, отдѣто министърътъ ще ги покрие. Вие въ сѣбота гласувате разходи, гласувате пенсии, гласувате помощи, но не се интересувате да знаете отдѣ министърътъ ще ги попълни. Ако министърътъ утрѣ ви внесе законъ за нѣкаква

ново даждие, азъ съмъ увѣренъ, че вие сами ще регулирате назадъ, не ще вдигнете така лесно рѣка за въвеждане на нови даждия, защото и безъ туй считате, че даждията сж доста обрѣменителни". Но ако считате, че днешниятъ бюджетъ едва може да покрива най-необходимитѣ, най-обикновенитѣ разходи, азъ мисли, че не може, защото и тая година ще има дефицитъ — моля ви, за Бога, какъ можете въ сѣботашнитѣ засѣдания да гласувате такива кредити, които министърътъ не знае отдѣ ще ги покрие и отдѣ ще ги вземе? Вие ще отпуснете на тази жена 50 л., които правятъ 600 л. на годината; но моля ви се да ми кажете, отдѣ ще ги вземе министърътъ, отъ кой източникъ ще ги изчерпи? Нали бюджетътъ е уравновѣсенъ, нали бюджетътъ е екилибриранъ? Утрѣ г. министърътъ ще прѣдстави своя приходо-разходенъ бюджетъ — отдѣ ще покрие тия разходи? Отъ туй, дѣто се казва извънреденъ и свръхсметенъ кредитъ ли ще искате да покрие тия разходи, или отъ прословутитѣ недобори? Но сѣ съ тия недобори сме докарали бюджетитѣ до това състояние, щото вѣчно да се покриватъ такива разходи отъ недоборитѣ и вслѣдствие на това имаме дефицити, които лани казваха били 63.000.000, но въ сжщностъ може да сж 80 милиона, па може да сж и 100 милиона. Ето по тѣзи съображения тогава законодателятъ каза: ние, за да дадемъ възможностъ на министра да уравновѣси бюджета, не позволяваме на народното прѣдставителство всѣки единъ денъ да гласува кредити, защото за тѣхъ трѣбва да се укажатъ и източници. Затуй се писа законътъ, та нека да му мисли министърътъ. Има отпуснатъ кредитъ за пенсии, има едно пенсионно отдѣление съ всичкитѣ формалности, подъ които трѣбва да се подчини всѣки единъ, за да получи пенсия, и затова тамъ трѣбва да отиде. Ако, г-да прѣдставители, тази госпожа, къмъ която сж всичкитѣ ми почитания, има нѣкакво право, има заслуги, споредъ сжществуващитѣ закони, които сж точно опрѣдѣлили, кои се считатъ заслужили на държавата и кои за своитѣ заслуги могатъ да получатъ пенсия, тогавъ какъ вие, които се считате продължение отъ онова събрание, което е гласувало закона за пенсийтѣ, т. е. събранието, което е опрѣдѣлило, кои заслуги да се възнаграждаватъ и по кой начинъ да се доказватъ заслугитѣ — не съ едно свидетѣлство на г. Бобекова, колкото и да е цѣнно, не съ свидетѣлство и съ брошура, които сж на масата, но съ свидетѣлства, точно опрѣдѣлени по сжществуващитѣ закони, и само по такъвъ начинъ констатирани заслуги — какъ вие, въ качеството ви на народни прѣдставители, днесъ казвате, че този законъ не е добъръ? Вие днесъ казвате: да, тогава писахме закона, по Иване, дай прошение, и ние ще ти опрѣдѣлимъ пенсия. И менѣ се е случило, когато съмъ ходилъ по агитация, нѣколко души да ми казватъ: „бе, г-нѣ Такевъ, бѣденъ съмъ, имамъ заслуги, да дамъ ли едно прошение на Камарата?“ Дайте, съмъ казвалъ, но ще се остави безъ послѣдствие, защото Кама-

рата се вече десезира и то на туй основание, по-неже сжществува единъ законъ за пенсийтѣ. И ако взехъ думата, то я взехъ по принципъ да рѣшимъ; днешното сѣботашно засѣдание ще ни улесни за всички други засѣдания. Както по-миналата година рѣшихме да се изпратятъ на надлежния министъръ, така и сега по тия нѣща да рѣшимъ, че Народното Събрание за никакви заслуги пенсии не дава. Които, обаче, отъ г. г. народнитѣ прѣдставители иматъ извѣстенъ ангажментъ и мислятъ, че този законъ е несправедливъ, че той не урежда добри заслугитѣ на българскитѣ граждани да бъдатъ тѣ справедливо възнаградени, нему не остава, освѣнъ да направи една новела къмъ тоя законъ, да направи едно допълнение, да го поднесе да го подпишете, да го развие въ Народното Събрание, и ако вие намѣрите, че неговитѣ условия ще бъдатъ по-приемливи, ще го приемете като законъ, но частично не отваряйте портитѣ на Народното Събрание за пенсии, защото ще видите тая трибуна да се напълни съ такива прошения. Азъ ще ви кажа, г-да прѣдставители, безъ да оскърбявамъ нѣкого: въ Батакъ, който е създакъ тази свобода на България, можемъ да кажемъ, не по-малко отъ Панагюрище и Брацигово, въ прославения Батакъ знаете ли колко души получаватъ пенсия? 3—4-ма. Неужели въ Батакъ, дѣто хората поголовно ги съсѣкоха и изтрѣбиха — и вие знаете, че тамъ мратъ хората по улицитѣ отъ гладъ — пѣма хора, които заслужаватъ пенсия? Но има написанъ законъ и пѣма какво да се прави — трѣбва да се подчинимъ на тоя законъ. И азъ съмѣтамъ да направя извѣстно допълнение къмъ него, когато ще намѣри свободно врѣме и удобенъ случай, съ съгласието на г. Министра на Финанситѣ, за да се направи извѣстно измѣнение въ тоя законъ, защото е несправедливъ; но докато сжществува тоя законъ, ние сме длъжни да се подчиняваме на него.

Прочее, моето мнѣние е заявлението на почтената госпожа да се остави безъ послѣдствие.

П. Драгулевъ: Г-да! Азъ съмъ съгласенъ по принципъ съ мнѣнието на г. Мирски, че пенсии не могатъ да се отпуснатъ безъ законъ; но касателно тази молба, на мнѣние съмъ, че трѣбва да се направи нѣщо за тази вдовица. Азъ ще спомена нѣщо отъ по-прѣдшната дѣятелностъ на бившитѣ Народни Събрания, за да ви кажа, че законътъ за пенсии на поборници и опѣлченци се изработи съ омисѣлъ, да се пропуснатъ извѣстни исторически събития и съ това да се лишатъ отъ пенсии извѣстни заслужили на отечеството лица. Едно отъ тѣхъ е Панагюрското възстание. И друго едно, което е съ омисѣлъ то е, че слѣдъ като бѣше внесенъ законопроектъ съ означение и заслугитѣ на капитанъ Кириакъ Петковъ, корото г. Мирски добръ знае, слѣдъ като бѣше се призналъ за родолюбивъ вѣвода, изрично по настояването на Апостола Савовъ, Валчишки депутатъ, се зачеркна, защото се намираше въ лични неприятни отношения съ ка-

питанъ Кириакъ. Така щото, и онѣзи лица, които сж имали извѣстни заслуги задъ Родопитѣ въ турско врѣме и на които заслугитѣ не могат да се поставятъ по-долу отъ заслугитѣ на мнозина отъ нашитѣ сега пенсионирани дѣйци, казвамъ, се зачеркнаха само и само да се заличи изъ списъка за пенсия капитанъ Кириакъ Петковъ, който наредъ съ другитѣ пенсионирани войводи трѣбваше да получи наравно съ тѣхъ 200—300 л., както получаватъ войводитѣ сега у насъ — менѣ ми се струва, че 300 л. нѣма, но 200 л. има и сега. Та азъ казвамъ, че и за дѣйцитѣ отъ Панагюрското въстание тогава пакъ имаше неприятни личности въ лицето на тѣзи дѣйци, за онѣзи, които внесоха законопроекта, и това го умишлено пропуснаха. Така щото, мнозина отъ дѣйцитѣ по тия двѣ важни исторически събития у насъ останаха невъзнаградени отъ българското отечество отъ българското потомство. Наистина, тази жена сега нѣма възможность да получава пенсия затуй, защото за нея не сѣществува единъ законъ, защото тя умишлено е лишена отъ това право; но, менѣ ми се струва, че справедливо ще бѣде Народното Сѣбрание да ѝ даде една помощъ, тѣй като тя съ документи доказва, че е останала на улицата гладна, жедна и боса; синѣтъ ѝ, който билъ по-напрѣдъ способенъ да ѝ гледа, сега станалъ неспособенъ да ѝ гледа. Ако тя е съпруга на единъ заслужилъ дѣецъ, ако ние признаваме, че този дѣецъ е принесълъ важни заслуги на отечеството, ние нѣмаме основания отъ да не ѝ дадемъ тая пенсия, която тя иска. Обаче, азъ съмъ на мнѣние, вмѣсто г. Бобековъ да настоява да ѝ се опрѣдѣли постоянна пенсия, по-добрѣ да направи едно законодателно прѣдложение въ Народното Сѣбрание, да се допълни законътъ за поборницитѣ и опълченцитѣ, като се вмѣстятъ въ него и всички ония други исторически събития, като се укажатъ и всички ония заслужили дѣйци на отечеството, за да могатъ и тѣ да не останатъ оцеправдани, както сж останали оцеправдани досега. Моето мнѣние е това.

Ф. Симиловъ: Г-да прѣдставители! Докоснаха се тукъ до закона. Народното Сѣбрание тукъ, въ бившитѣ Сѣбрания, е отпущало пенсии на хора, които никакъ не сж заслужили да бѣдатъ пенсионирани. Има лица, които въ врѣме на въстанията, които въ врѣме на емиграцията продаваха тютюнъ, занимаваха се съ разни недобри занятия и сега получаватъ добри пенсии. (М. Такевъ: Азъ съмъ внесълъ прѣдложение да се ревизиратъ пенсиятѣ.) Г-нъ Такевъ казва, че е внесълъ прѣдложение да се ревизиратъ пенсиятѣ. Азъ мисля сжщо такова прѣдложение да внесе, да се ревизиратъ пенсии, отпуснати на хора, които не заслужаватъ: да ги лишатъ и да може да се дадатъ пенсии на тѣзи хора, които ги заслужаватъ — днесъ има хора, които сж заслужили на този народъ и съ Георгьовски кръстъ ходятъ по улицитѣ и по черквитѣ да просятъ. Това е срамъ за нашия народъ! Сжщо така

трѣбва да се ревизира и тоя законъ, защото и тоя законъ се направи съ омисль, както забѣлѣжи г. Драгулевъ, нарочно се направи, да се изложатъ тѣзи наши поборници, които сж се блѣскали, когато всѣки се криеше у дома си. Да се ревизира този законъ и да се турятъ на онова мѣсто тѣзи поборници и опълченци, на което имъ прилича, а не на онова мѣсто, на което сме ги поставили сега.

И. Вобековъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ, прѣди всичко, считамъ за нужно да ви прѣдупрѣди, че нѣмамъ никакъвъ ангажментъ къмъ този госпожа; тя е напуснала Панагюрище прѣди 10 и повече години, живѣе тукъ, и азъ не съмъ ѝ виждалъ даже. Честно слово ви казвамъ, че откогато съмъ дошълъ въ София, лани, по-лани и тая година, азъ не съмъ ѝ виждалъ. (К. Мирски: Вѣрваме.) Прошението ѝ видѣхъ оня день въ обявлението, че е оставено безъ послѣдствие, и заинтересувахъ се да видя какво е то. Слѣдъ туй азъ се видѣхъ съ оногози, у когато тя живѣе, съ зетѣ ѝ, съ него съмъ говорилъ, но нея не съмъ виждалъ; и зетѣтъ ѝ, и тя сж напуснали отдавна Панагюрище и нѣматъ нищо общо съ панагюрскитѣ граждани. Така щото, никакъвъ ангажментъ, въ каквото и да е отношение, нѣмамъ съ това сѣмейство. Азъ, ако станехъ да защищавамъ тая кауза на госпожата, станехъ въвъ основа на рѣшениѣ вземени отъ сжщото Народно Сѣбрание, на които г. Такевъ иска да наложи своето veto. Оттукъ вече нататкъ трѣбва да се тури начало, да се прѣкрятъ всѣкакви давания пенсии на такива заслужили хора. Ако вие считате за умѣстно да си наложите такова едно ограничение по тоя случай, по случай просбата да се даде на една нещастна вдовица, останала такава отъ прѣди 25 години, да ѝ се даде пенсия за прѣхрана, тогава вземѣте такова рѣшение. Азъ ще ви обърна вниманието, че миналата година съ хиляди левове се отпущаха отъ това сжщото Сѣбрание на хора, които не искамъ да кажа, че не сж имали извѣстни заслуги, но не по-малко съпругътъ на тази госпожа е заслужилъ на нашитѣ народни работи. Азъ не знамъ, защо сега по тоя случай да вземаме едно такова рѣшение, да се ограничи Народното Сѣбрание да не обръща внимание на такива просби. (С. Савовъ: Има законъ, г-нъ Вобековъ!) И миналата година сѣществуваше този законъ. Тогава г. Такевъ бѣше тоже народенъ прѣдставителъ, но нито той, нито г. Мирски не излѣзоха да възразяватъ. (К. Мирски: И тогазъ говорихъ. Може да видите въ дневницитѣ. Азъ и сега не съмъ противъ даванетоъ пенсии, но по реда, прѣдвиденъ въ закона, да става това.) А сега, когато се иска една нищожна пенсия, се прави въпросъ, да се наложи на Народното Сѣбрание прѣкрятъване разглеждането на подобни въпроси. Азъ съмъ съгласенъ съ мнѣнието на г. Такева, че може би да нѣма тия заслуги съпругътъ ѝ, които тя е указала въ заявлението си. Не искамъ да изнасямъ вашето рѣшение, непрѣмѣнно сега да

се произнесете за отпускане пенсия на тази просителка. Може да рѣшимъ да се изпрати прошенияето на надлежния министър да го изучи, и, ако наистина съпругътъ на тази господжа се е самоубилъ въ деня на възстанието, въ деня на влизането на турскитѣ войски въ Панагюрище, ако този човѣкъ е билъ въ комитета, ако този човѣкъ е билъ интелигентенъ и съ добро материално състояние, то само въ такъвъ случай азъ ще бѣда съгласенъ да се отпусне една пенсия на тази вдовица, каквато намѣри Събранието за възможно да се даде на една вдовица. Г-нъ Такевъ наведе единъ примѣръ, че имало отъ Батакъ хора заслужили, които не сж искали и на които не е дадена пенсия. Това е истина. Може да се каже, че батачани сж дали повече човѣшки жѣртви, но Панагюрище даде живота си и имота си на вѣчни врѣмена! Панагюрище, до прѣди възстанието, бѣше първиятъ търговски богатъ градецъ въ Южна-България, а сега е първиятъ просешки градъ въ цѣла България; отъ единъ най-голямъ търговски градъ сж жива стока, отъ единъ най-голямъ търговски градъ сж аби, чували и пр., сега нѣма никакъвъ занаятъ, никакъвъ поминѣкъ. Всичкитѣ жители на този градъ сега се намиратъ въ една мизерия. Ето защо, когато въ 3—4 години попада тукъ едно заявление за помощъ на нѣкой панагюрски гражданинъ, азъ мисля, че не трѣбва да се обръщаме къмъ него тъй небрѣжно и невнимателно. Азъ бихъ желалъ да бждемъ въ положението на батачани. Дайте ни положението на батачани, намъ, на панагюрци, не ни трѣбва нито служба да търсимъ, нито пенсии да искаме. Батачани, дѣйствително, не търсятъ нито пенсии, нито служби, освѣнъ двама-трима хайлази, но то е, защото иматъ поминѣкъ. Това биха го направили и панагюрци, ако имаха поминѣкъ. — Тукъ нѣма много прошения, дадени отъ панагюрци, а има едно прошение, дадено отъ една вдовица, която нѣма възможность да се прѣпитава — а има хора заслужили, които сж изгубили имота и живота си, и не сж подавали никакво заявление за пенсия. Ето защо азъ моля Народното Събрание да не остави безъ послѣдствие заявлението на тази госпожа.

Министъръ М. Сарафовъ: Г-да народни прѣдставители! И по-напрѣдъ ви казахъ, че не е хубаво да правимъ разходи безъ да знаемъ срѣд-

ствата, съ които може да се посрѣщатъ тия разходи. Каквато малка пенсия и да дадете, тя ще се отрази на нашия разходенъ бюджетъ. Азъ обръщамъ вниманието ви, че за пенсии на опълченци и коборници на нашия бюджетъ тежи годишно сумата 620.000 л. Ревизията, която се прави и сега — и която нѣкои отъ г. г. прѣдставителитѣ казаха, че ще правятъ — не вѣрвамъ да облекчи твърдѣ много тази тежестъ на държавния бюджетъ. За пострадали, убити, ранени, въобще за пенсионирани по Сръбско-българската война, плащаме 400.000 л. При много по-голямъ загуби, които имаме въ врѣме на една война, плащаме 50% по-малко, отколкото за коборници и опълченци. Добръ ще бжде да се вземе за правило да се не правятъ никакви разходи отъ Народното Събрание, прѣди да се пита Министра на Финанситѣ, може ли, или не. Затова, прѣдложението, което прави сега г. Вобековъ, да се прати прошенияето на просителката въ Министерството на Финанситѣ, може да се приеме, най-сетнѣ, ако Народното Събрание не иска, съвсѣмъ да се отхвърли.

Прѣседателствующъ Д. К. Поповъ: Полагамъ на гласуване прѣдложението, да се изпрати прошенияето на Нина Петровица Щърбанова въ Министерството на Финанситѣ. (И. Бобековъ: Да изучи въпроса!) Да изучи въпроса. Ония господа, които сж съгласни да се изпрати това прошение въ Министерството на Финанситѣ, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Народното Събрание приема. (И. Георговъ: Меншество е!)

Ония, които сж съгласни да се изпрати прошенияето на Нина Петровица Щърбанова въ Министерството на Финанситѣ за изучаване, да станатъ на крака. (Болшинство.) Народното Събрание приема.

(Звъни.) Давамъ 15 минути отидихъ.

(Слѣдъ отидихъ.)

Прѣседателствующъ Д. К. Поповъ: (Звъни.) Тѣй като нѣма нужното число прѣдставители, засѣданието се вдига.

Идущето засѣдание ще бжде въ понедѣлникъ. (Гласове: Трѣбва да наредимъ дневенъ редъ.)

Продължение останалиятъ дневенъ редъ отъ днешното засѣдание.

(Вдигнато въ 5 ч. и 50 м. послѣ пладнѣ.)

Подпрѣседатели: { **Д. К. Поповъ.**
А. Франгя.

Секретаръ: **П. Ковачевъ.**

Началникъ на Стенографическото бюро: **Т. Гължбовъ.**